

2 Sanering

Oppustelig sluse

7 Strøm

Undgå stød

9 De gode gamle dage

Flyvende i et badekar

15 Jeudan

Arbejdsmiljø i en P-kælder

Hold gang i arbejdsmiljø-arbejdet!

Hvordan sikrer man, at der hele tiden er fokus på og gang i udviklingen af et godt arbejdsmiljø i virksomheden?

Temaet i dette nummer af Under Hjelmenene handler om at 'holde dam-

pen oppe' på arbejdsmiljø-arbejdet. Avisen er fuld af inspiration og indsigt. Vi har talt med en række medarbejdere og ledere i virksomheder – små som store – som alle har indsat-

ser, der er med til at skabe og udvikle et godt og sikkert arbejdsmiljø.

Kig rundt i avisen. Der er helt sikkert nogle forslag og noget viden, der kan være med til at motivere til

at gøre arbejdsmiljø-arbejdet endnu bedre i jeres virksomhed.

God læselyst!

AF MORTEN BROE BICHEL

UNDER
HJELMENE

AVISEN ER GRATIS

Under Hjelmenene er en gratis avis, der udgives i fællesskab af 3F og DI.

Du kan få sendt lige så mange aviser, du vil, direkte til virksomheden.

Du skal blot gå ind på Under Hjelmenenes hjemmeside på www.under-hjelmenene.dk, hvor du kan bestille aviser og blive tilføjet vores abonnementsliste.

Tag temaet ud og hæng det op i skurvognen eller i firmaet!

Film om slusen

Der er lavet en lille film om Kingo Karlsen A/S' brug af slusen, hvor entreprenørleder Henrik Bøttern demonstrerer anvendelsen. Se filmen ved at skanne denne QR-kode.

Oppustelig 3-kammersluse til saneringsarbejder

AF MORTEN BROE BICHEL

Når der skal opsættes en sluse i forbindelse med sanering på steder, hvor der er miljøfarlige stoffer som fx asbest, så er det ofte forbundet med en del arbejde og udstyr for at lave en sikker 3-kammersluse, som lever op til krav og regler. Men der findes en løsning, som er velegnet til både store og mindre saneringsopgaver. Der er tale om en oppustelig 3-kammersluse, som i nedpakket form kun fylder en mindre papkasse. Den er nem og hurtig at opstille på ca. fem minutter, den passer i en helt almindelig døråbning, og den lader sig nemt flytte rundt på byggepladsen.

Effektiv løsning

Nedrivervirksomheden Kingo Karlsen A/S bruger den oppustelige sluse i forbindelse med nedbrydning og miljøsanering, og her er man rigtig glade for at kunne etablere en sluse-løsning hurtigt og effektivt.

– Nogle gange er vi jo ude og lave mindre opga-

ver, som fx asbestsanering på badeværelser, og der er det både kompliceret og dyrt at skulle etablere sluser. Så for at gøre det ordentligt og effektivt, så bruger vi de oppustelige 3-kammersluser, siger entreprenørleder Henrik Bøttern fra Kingo Karlsen A/S.

– Når den er opstillet, kan man markere, hvilke stoffer der saneres for.

– I det hele taget er slusen så nem at opstille, at alle kan finde ud af det. Den kan også stå længe på samme sted, men når der er behov for at flytte den, så er den hurtig at rengøre og flytte.

God idé

Hos NFA, Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø, synes man også, at sluserne er en gevinst for arbejdsmiljøet. Under Hjelmene spurgte seniorforsker Pete Kines, hvordan han ser på sluserne.

– Det er virkelig en god ide med sådan en oppustelig 3-kammersluse, specielt på opgaver, hvor man ellers skulle bygge mange sluser. Selvfølgelig skal

man huske at rengøre dem ordentligt, når de skal flyttes rundt. Det betyder, at de også skal rengøres indvendigt, da der også kan være en forurening inde i kamrene.

Pete Kines har været ude på pladser, hvor sluserne har været i brug, og han er ikke i tvivl om, at medarbejderne er glade for løsningen.

– Selvfølgelig skal man være løbende opmærksom på, om slusen sidder rigtig monteret, at den ikke taber luft og at den ikke er beskadiget, når man går igennem med værktøj og andet. Men alt i alt er der ikke rigtig noget skidt at sige om slusen. Det er virkelig en rigtig god ide.

FÅ
LÆST
OP

UNDER HJELMENE

Under Hjelmene er byggebranchens avis om arbejdsmiljø. Bladet er et samarbejde mellem DI Brancheservicecenter Byggeri og 3F byggegruppen, og det er finansieret af Parternes fond til Samarbejde og Arbejdsmiljø. Har du forslag til næste nummer af Under Hjelmene, så send en mail til Morten Broe Bichel på mb@kombic.dk.

Udgivelsesdato: 1. juni 2023

Redaktionens afslutning: 10. maj 2023

Redaktionen:

Britta Marie Mørk Johansen	DI
Flemming Hansen	3F
Anton Helland Christensen	3F
Linda Hansen	Petri & Haugsted A/S
Mette Karlshøj	Kemp & Lauritzen A/S
Carsten Bisgaard	Icopal
Mette Bach Christensen	CG Jensen
Henrik Storgård Jensen	Enemærke & Petersen A/S
Jesper Krag Christiansen	Jakon A/S
Ida Cordtz	HHM A/S
Maria Aelin Rosæfontanus	3F

Morten Broe Bichel
Mette Møller Nielsen

Stibo Complete
Stibo Complete
Oplag

Chefredaktør
Ansvarshavende
redaktør, DI
Layout og design
Tryk, 70g offset
36.000

Ny branchevejledning om arbejde på tage

Hvad siger tagreglerne?

1. januar 2022 blev reglerne om tagarbejde ændret. Tagreglerne betyder, at virksomhederne skal sikre mod nedstyrtning langs tagkanten i højder over 3,5 meter, og der skal altid sikres mod nedstyrtning uafhængig af højden, når der er særlig fare forbundet med tagarbejdet.

Ny branchevejledning er udkommet

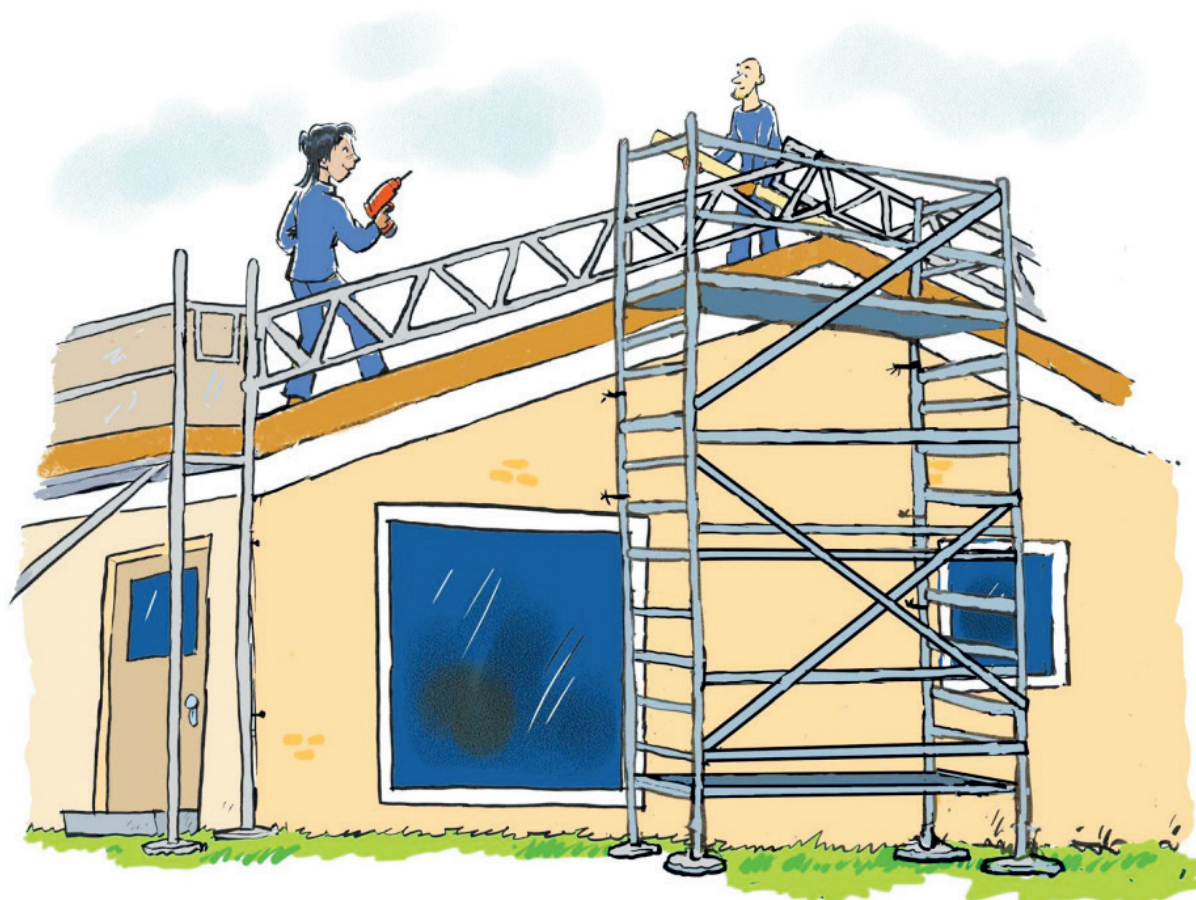
Der er nu udkommet en ny branchevejledning om arbejde på tage.

Branchevejledningen beskriver, hvordan der sikres ved tage med de forskellige hældningsgrader, krav til rækværk, stillads og arbejdsplatforme, og den indeholder hvordan der kan sikres ved nybyggeri og ved eksisterende tage.

Skriftlig risikovurdering af om arbejdet er forbundet med særlig fare

Reglerne angiver krav om, at virksomhederne skal foretage en skriftlig risikovurdering. I branchevejledningen er der udarbejdet et skema, som man kan anvende til den skriftlige risikovurdering.

AF BRITTA MØRK JOHANSEN

Vi skrev om nye regler for arbejde på tage i Under Hjelmene 1-2022. Du kan læse artiklen ved at skanne QR-koden her.

Du kan se den nye branchevejledning på www.bfa-ba.dk

Elektronisk APV-værktøj

Arbejdstilsynet (AT) har udviklet et gratis APV-værktøj til virksomhederne. Værktøjet er digitalt og findes på AT's hjemmeside "at.dk". Man er nødt til at oprette sig som bruger for at komme til at benytte værktøjet. Hvis man derfor blot vil snuse til det i første omgang, kan man oprette sig med et fiktivt firma og så logge ind.

Standardspørgsmål og egne spørgsmål

Når man er logget ind, skal man gå ind under sin branche "bygge og anlæg". Her er der allerede udarbejdet nogle standardspørgsmål, men man kan både udelade standardspørgsmål og man kan tilføje egne spørgsmål. På den måde får man et APV-skema, som er helt skræddersyet til de udfordringer, man har i sit firma.

Udsendelse og efterbehandling

Man kan vælge tre måder at udsende APV-skemaet på. Man kan udsende via en email-liste, man kan udsende via SMS eller man kan på helt gammeldags vis printe skemaerne ud og dele dem ud personligt til de ansatte. Hvis den elektroniske version bruges, er der automatisk tilbagemelding af de besvarede skemaer. Herfra kan arbejdsmiljøorganisationen (AMO) eller mester og de ansatte, hvor der ikke er AMO, arbejde videre med prioritering af udfordringerne og handlingsplaner til løsning af dem. Parterne anbefaler, at man bruger dette værktøj. God fornøjelse.

AF FLEMMING HANSEN

1. Vælg branche og APV-tjekliste

Vælg branche og den APV-tjekliste, der passer bedst til jeres virksomhed. Der er 61 forskellige APV-tjeklister at vælge imellem. Tjeklisterne indeholder en oversigt over de problemer, der er typiske for branchen. Du kan finde en oversigt over alle APV-tjeklister i menuen.

VOXPOP

Inddragelse er det, der virker

Leo Harms på 41 år er tømrer og pladsvalgt AMR på en stor byggeplads i Kalundborg. Han arbejder for et større tømrerfirma.

Hvad er det efter din mening der får tingene til at ske ift. et godt arbejdsmiljø?

- Jeg har været i det her firma gennem flere omgange. Før i tiden var det meget traditionelt. Vi skulle bare bruge personlige værnemidler. Der var ikke så meget fokus på tekniske løsninger. Alt var for dyrt. Der var ingen ordentlig dialog. APV'er var standarder.
- Nu er tingene helt vendt rundt. Nu er der dialog, man lytter til os, vi bliver inddraget,

og man forsøger tekniske løsninger frem for personlig beskyttelse.

Kan du give nogle eksempler?

- Vi forsøger for eksempel med et mobilt skæretelt for at holde støv og støj indkapslet, vi har fået store eternitplader skåret ned til mindre, så vi ikke skal løfte så tungt, vi har fået nye lette hjelme, men der er ikke tvungen brug af værnemidler, hvor det ikke er nødvendigt.
- Ved en facaderenovering blev vi spurgt, hvilket stillads vi ville bruge. Ved en tagrenovering med asbest blev vi også inddraget inden arbejdet overhovedet gik i gang. Der bliver lyttet, der bliver meldt tilbage, og ting kan pludselig lade sig gøre.

Hvilken betydning har det for dig og dine kolleger?

- Det har kæmpe betydning. Det er en moderne ledelsesstil, hvor man er konstruktiv og får tingene til at ske. På den måde føler man sig taget alvorligt, og så forplanter det sig til hele sjakket, så arbejdsmiljøet bliver taget alvorligt.
- Når der starter nye pladser op, besøger jeg eller vores arbejdsmiljøchef pladsen og får valgt en AMR. Der er nu en dynamisk APV, som virkelig tilpasses arbejdsopgaven og derfor bliver taget seriøst. Det handler om at passe på helbredet og hinanden og at skabe gode arbejdspladser mange år frem, slutter Leo Harms.

AF FLEMMING HANSEN

VOXPOP

Bygherre og byggeledelse skal prioritere sikkerheden

Morten Bjørn Larsen, 47 år, er murersvend og arbejder på et større nybyggeri i Københavns Sydhavn. Her er de et sjak på 12 mand, der skal mure ca. 650.000 sten i.

Du er AMR for sjakket, men er du også valgt til hjemmeverksamhedens AMO?

- Nej, det er jeg ikke. Jeg er heller aldrig blevet spurgt om det. Jeg repræsenterer sjakket på pladsen i de konkrete problemer, vi står med her på pladsen. Sådan har det været de sidste godt 15 år. Jeg bliver som regel valgt til AMR, og de andre bakker mig op.

Hvad er det efter din mening, der skaber en sikker byggeplads?

- Arbejdsmiljøet skal simpelthen være tænkt ind i planlægningen. Og man ser det så snart, man starter op på en ny plads. Hvis adgangsvejene er i orden, der er ordentligt lys, der er ryddeligt, der er plads til vores materialer osv., så er man allerede godt i gang. Det motiverer også folk, når standarden er høj til at begynde med.
- Her på pladsen skal man gennemgå et intro-kursus på en time i arbejdsmiljø inden man starter op. Her den anden dag var der et par ansatte, som havde sprunget kurset over. Så kom arbejdsmiljøkoordinatoren og sendte dem væk. De kunne komme igen, når det næste kursus startede. Det skaber respekt, når den slags sker. Altså at ledelsen tager sikkerheden alvorligt og handler på det.

Har I ellers nogen systemer eller procedurer her på pladsen?

- Man kører med en slags pointsystem, som vi ikke helt ved hvordan fungerer. Men det er noget med en sandwich, hvis man har en periode uden arbejdsulykker og en pølsevogn, hvis der er 300 dage uden ulykker. Jeg ved fra andre pladser, at der så er en risiko for, at nogen så ikke anmelder arbejdsulykker, fordi alle så mister den pølse eller bonus eller hvad det nu er. Så den slags kan virke forkert. Ulykker skal altså anmeldes, som de nu skal.

Men er der så styr på sikkerheden?

- Under en rundring fik vi en anmærkning om et par mørtelklatter, der lige var banket ud af baljen. Den slags er altså latterligt. Der skal være en reel risiko, før der skal skrives ind. Og så skal linjen være konsekvent. På et tidspunkt blev vi bedt om at lave en sikker passage under en gennemgang, hvor vi murede. Det gjorde vi, men byggeledelsen ledte ikke adgangsvejene den vej, og så føler man sig altså til grin.
- Man skal have styr på de alvorlige ting, for eksempel ikke hejse betonelementer over folk og den slags. Vi tager sikkerheden alvorligt, når ledelsen tager den alvorligt. Det skal ikke bare være symbolsikkerhed med krav om briller osv. uanset hvad.

Du har jo så været AMR i mange år, hvad mener du så om APV, Årlig Drøftelse og den slags?

- APV'er laver vi jo, men årlig drøftelse har jeg aldrig hørt om, og jeg har som sagt aldrig været inviteret med hjem til møder i firmaet.

Hvor stort er firmaet egentlig?

- Her er der ca. 120 mand vist. Vi skifter jo fra firma til firma efter arbejdet, men i det sidste firma blev det da til fire år. På den sidste plads måtte vi have Arbejdstilsynet ud. Der var det helt galt, fordi bygherren prøvede at spare på sikkerheden. Den går ikke.

Hvad er efter din mening det vigtigste for at få sikkerheden i top?

- Bygherre og byggeledelse skal prioritere sikkerheden. De skal lægge rammerne og følge op. Og så skal de give plads til, at sjakkene via deres formænd kan løse småproblemer indbyrdes. Vi finder meget bedre ud af det uden det behøver føre til stormøder. Vi vil sikkerhed og godt arbejdsmiljø, men de skal inddrage og respektere os, slutter Morten Bjørn Larsen.

AF FLEMMING HANSEN

FÅ
LÆST
OP

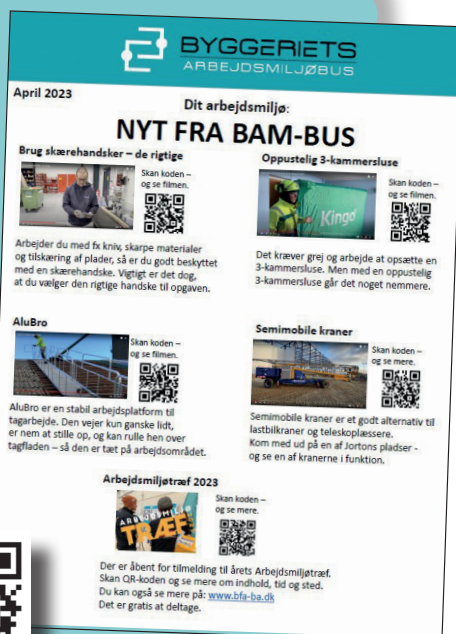
Video-nyhedsbrev:

På papir til skurvognen

Byggeriets Arbejdsmiljøbus har i en årrække udgivet et video-nyhedsbrev i alle lige måneder – altså seks gange om året. Nyhedsbrevet har også et papirformat, som man kan downloade, printe og lægge i skurvognene og på kontorerne i virksomheden. Papirudgaven er forsynet med QR-koder, så du kan se filmene på din telefon.

Skan koden her for at modtage nyhedsbrevet fra Byggeriets Arbejdsmiljøbus.

Du kan også abonnere på nyhedsbrevet ved at gå ind på hjemmesiden www.bam-bus.dk og skrive dig op her.

Nemt på AMU-kursus

Der er en ny version af amukurs.dk. Den vil gøre det nemmere for virksomheder og medarbejdere at finde og tilmelde sig AMU-kurser.

www.amukurs.dk har fået et mere brugervenligt design. Det gør det nemmere at søge efter AMU-kurser, at få besked, når et ønsket AMU-kursus er udbudt eller at sammensætte en AMU-kalender for den enkelte virksomhed eller en eller flere medarbejdere.

Ved spørgsmål kan uddannelsessekretariatet kontaktes på 33779111 eller på amukurs@iu.dk.

Mange arbejdsmiljøfaglige kurser afholdes på AMU-centrene.

Du kan se mere om arbejdsmiljøfaglige kurser ved at skanne QR-koden her.

Beskyt dig!

Arbejde i varme og sol

En gammel tommelfingerregel er, at du skal drikke to liter vand om dagen. Men det er langt fra nok, når du har fysisk hårdt arbejde, og du samtidig bevæger dig rundt i varme omgivelser – eller måske ligefrem i solen.

Samtidig er der også det direkte sollys at tage højde for med hhv. hovedbeklædning, solcreme og mulighed for lejlighedsvis skygge. På den måde forhindrer du skader fra UV-strålerne, og du minimerer din risiko for at få hedeslag eller overophedning.

Hvis du vil vide mere om at arbejde i varme, sol og under åben himmel i sommerhalvåret, kan du med stor fordel lytte til den Under Hjelmene-PodCast, der handler om netop det. Skan koden her for at lytte.

Arbejdsmiljøpriser på SKILLS 23

- Det er vigtigt, at branchen har gode rollemodeller, og nu er I rollemodeller. Sådan sagde børne- og undervisningsminister og murer-svend - **Mattias Tesfaye**, da han stod for prisoverrækkelsen og minde om at huske arbejdsmiljøet i dagligdagen.

I februar måned afholdtes årets SKILLS-konkurrencer i Fredericias messe-haller. De 15 byggefag blev ikke kun vurderet på deres faglige dygtighed men også på, hvor godt de undervejs håndterede arbejdsmiljøet. Blev der holdt ryddeligt omkring arbejdsstedet, blev der foretaget unødige tunge løft, var der gode arbejdsstillinger, blev der brugt masker og høreværn, når det var nødvendigt osv.

Du kan se vinderne ved at skanne denne QR-kode.

Arbejde med isoleringsmaterialer

Isoleringsmateriale og/eller støv fra isoleringsmateriale kan være generende. Det kan give irritation af slimhinder i øjne, næse og svælg, som viser sig ved, at øjnene løber i vand, og man nyser og hoster. Det kan også udtørre huden, som bliver rød og irriteret, og dermed mere modtagelig for andre påvirkninger. Derfor kan du her læse mere om arbejdet med isolering – og hvordan du sikrer dit arbejdsmiljø.

Støvet opstår, når isoleringsmaterialer håndteres, fx under udpakning, transport, skæring, montering, indblæsning eller nedrivning, men mængden af støv vil afhænge af isoleringsmateriale og arbejdsmetoden. Arbejdsmiljøforanstaltninger skal tilrettelægges og vælges på baggrund af den kemiske risikovurdering. (Du kan læse mere i BFA Bygge & Anlægs faktaark om kemisk risikovurdering).

Planlægning er vigtig

Isoleringsarbejde skal altid planlægges, tilrettelægges og udføres, så påvirkninger fra støv, dampe og belastende arbejdsstillinger m.m. fjernes eller begrænses mest mulig. Og når det drejer sig om særligt støvende isoleringsarbejde gælder desuden at:

- Arbejdet skal adskilles fra det øvrige arbejde fx med tætte plastik-/støvvægge, afspærring og skiltning.
- Luftforureningen skal søges fjernet på det sted, hvor den opstår, normalt ved hjælp af mekanisk ventilation. Hvis det undtagelsesvis ikke er mu-

ligt at fjerne luftforureningen, skal der anvendes støvafvisende arbejdstøj, hovedbeklædning, handsker samt egnet åndedrætsværn.

- De ansatte skal have adgang til omklædning og adskilt opbevaring af privat tøj og arbejdstøj samt brusebad med varmt vand.

Inden arbejdet går i gang

Det er vigtigt, at der er styr på håndteringen af isoleringsmateriale. Derfor er der her en række gode råd:

- Pak ud på fast underlag på anvendelsesstedet umiddelbart før brug
- Undgå unødvendig håndtering af udpakkede produkter
- Tilskær med et skarpt værktøj
- Sørg for god ventilation (åben vinduer, hvis muligt)
- Hold arbejdsområdet rent
- Læg afskæring og spild direkte i affaldsposer
- Rengøring med støvsuger

Pas på støv, når du arbejder med isolering.

Der kan udvikles dampe, når du skærer i polystyrenplader.

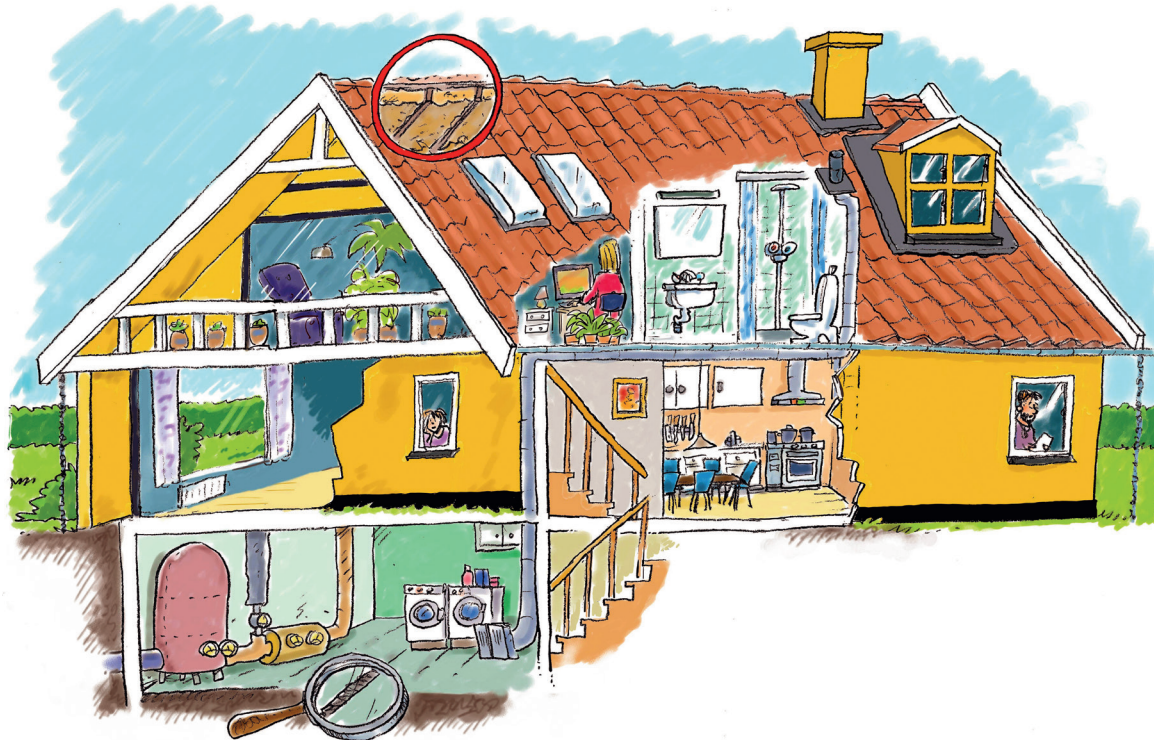
AF HENRIK STORGÅRD JENSEN

Læs mere i branchevejledningen

I branchevejledning om arbejde med isoleringsmaterialer kan du finde samtlige anvisninger og regler om arbejdet med isolering. Vejledningen henviser også til andre relevante vejledninger om fx støv, tagdækning og arbejde i krybekældre. Find vejledningen på www.bfa-ba.dk eller ved at skanne QR-koden her.

Der er også god information om isoleringsmaterialer og mineraluld at hente på www.recover-sikkert.dk, især hvis du arbejder med renovering. Hjemmesiden viser blandt andet, hvor du kan støde på gammel mineraluld i forbindelse med ombygning og renovering, og den giver anvisninger til, hvornår fx forundersøgelser er påkrævet. Se mere på www.recover-sikkert.dk eller ved at skanne QR-koden her.

Sådan kan I undgå el-støds-skader

Hvert år anmeldes der ca. 130 el-støds-skader i Danmark. Støds-skader er farlige, og kan fx medføre akut død, nerve- og muskelskader og skader på indre organer.

Der findes forskellige metoder til at forebygge støds-skader ved arbejde med el på byggepladsen. Her kan du læse mere om, hvad man har gjort i Hoffmann A/S.

Hoffmanns stødkampagne

Hos Hoffmann havde man en udfordring med for mange støds-skader hen over et år. Derfor besluttede man at igangsætte en kampagne for at få fokus på støds-skaderne og for at forebygge dem.

På baggrund af en analyse af de

elektriske hændelser, som Hoffmann havde haft, og dialogmøder med svendenes ideer, gennemførte Hoffmann en kampagne om støds-skader med forskelligt merchandise og konkurrencer. Det var helt centralt i kampagnen at alle skulle have styr på arbejdsproceduren ved el-arbejde. Den er i Hoffmann:

1. Afbryd strømmen
2. Installationen sikres
3. Opsæt skilt
4. Mål på installationen

Udfør arbejdet:

1. Gennemgå installationen
2. Udfør KLS (KvalitetsLedelseSystem)
3. Fjern skiltning
4. Genindkobling foretages
5. Kontrolmåling foretages.

At måle er målet

Alle punkter i proceduren er vigtige,

men det er især også vigtigt at bruge målepinden på installationer, inden arbejdet igangsættes. Hoffmann har derfor italesat brugen af målepinden/strømmåleren.

Og hvad er der så sket?

Hoffmann har halveret antal af støds-skader hen over de seneste 12 måneder, og ligeså vigtigt - den øgede fokus på stødhændelser, har medført åbenhed og ærlighed omkring indmelding af hændelserne. Hoffmann oplever også, at kulturen er gået fra at stødhændelser ikke italesættes til at rutiner for at undgå stødhændelser italesættes/påtales imellem elektrikerne.

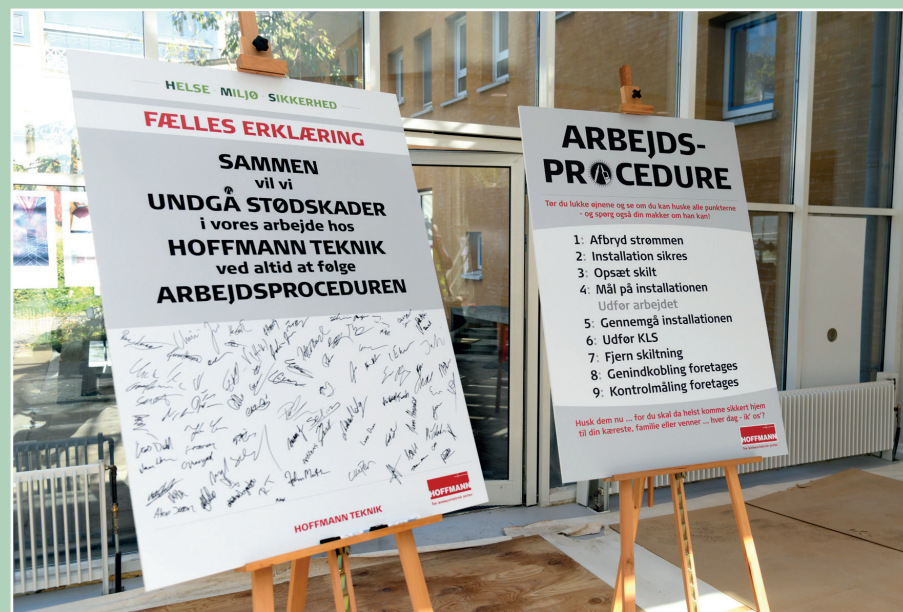
Du kan se mere om Hoffmanns kampagne her:

AF BRITTA MØRK JOHANSEN

OBS!

Husk altid at tage på skadestuen hvis du har fået stød. Og bed om at få taget EKG-test (Elektrokardiogram).

Sådan gør vi i Icopal:

Alenearbejde

Har du styr på vurdering af risiko og hvilke muligheder du har for kontakt i tilfælde af ulykke?

Mange medarbejdere i bygge og anlæg arbejder hver dag alene i en større eller mindre del af arbejdsdagen.

Der kan eksempelvis være tale om reparationsarbejder, spjældarbejde, nødkald i tilfælde af skader, arbejde på afsidesliggende steder geografisk eller på større pladser mm.

Alenearbejde kræver:

- at du selv og hele tiden vurderer risici
- at du har kontaktmuligheder, hvis der skulle ske en arbejdsulykke eller andet uforudset, og at firmaet kan komme i kontakt med dig på samme vis.

Husk at have din telefon med dig – hele tiden!

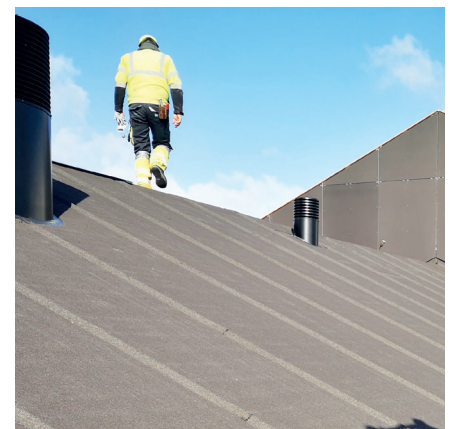
Pas på din lærling!

Husk at unge under 18 år som hovedregel ikke må arbejde alene. De skal være under tilsyn af en erfaren person over 18 år. Hvis der ikke er tale om risikobetonet arbejde, eller hvis den unge er meget rutineret, er det dog nok med periodevis tilsyn.

Opgaver hvor man ikke må arbejde alene

Alenearbejde må af sikkerhedsmæssige årsager ikke foregå ved en række arbejdsopgaver, eksempelvis:

- Ved fare for nedstyrtning
- I lukkede rum og kanaler
- Områder uden radiokontakt
- Arbejde, inspektion, tømning og reparation i siloanlæg
- Kedelarbejde, hvor kedel er i drift

- Brønde og tunneller
- Arbejde fra lift
- Røgdykning
- Kloakarbejde i brønde
- Reparationsarbejde ved syre- og ammoniak anlæg
- Arbejde i ingeniørgange, hvor der ikke er mulighed for radiokontakt
- Arbejde i fjernvarmebrønde

Retningslinjer ved ulykker eller fare
Telefonliste med kontakt-telefonnumre skal være tilgængelig for den ansatte, sådan at man altid kan få

kontakt med ledelse, arbejdsgiver, arbejdsmiljørepræsentant eller anden nøgleperson.

Der skal være nem og hurtig adgang til en telefon, f.eks. mobiltelefon. Hvis telefon/mobiltelefon ikke fungerer, skal der være klare aftaler om, hvad den ansatte skal foretage sig

Der kan efter konkret vurdering være behov for, at den ansatte har en bærbar alarmknap til at foretage et nødopkald til en alarmcentral og/eller evt. sikkerhedsvagt.

AF CARSTEN BISGAARD

Sådan gør vi i Icopal:

Arbejde i faldsikring

Arbejde i justérbar line kræver stor disciplin og konstant justering af udstyret. Har du instruktionen og disciplinen til det?

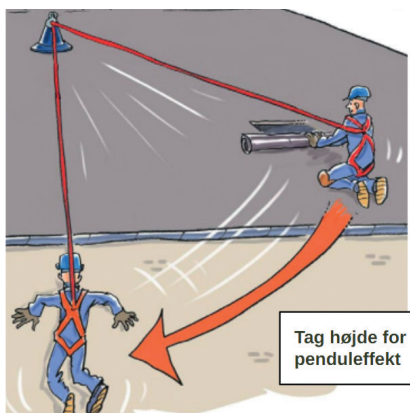
Hvis arbejdet ikke kan klares på anden vis, og man skal arbejde i faldsikring, så gælder følgende prioritering:

- **Første prioritet:** Anvend faldhindrende udstyr med ikke-justérbar line. Dvs. du kan kun nå til tagkanten, men ikke falde ud over den.
- **Anden prioritet:** Falddæmpende udstyr skal bruges, hvis der arbej-

des et sted, hvor der er fare for at falde til et lavere niveau. Der skal altid være en redningsplan (i tilfælde af fald i linen). Der skal være falddæmper på udstyret, og man må aldrig arbejde alene på taget.

- **Tredje prioritet:** Arbejde i justérbar line kræver disciplin og yderligere instruktion og sikring af forståelse. Linens længde skal konstant justeres til forholdene. Hvis ikke det kan sikres, at der ved justering af linen konstant arbejdes i faldhindrende system, så gælder forholdsreglerne som ved arbejde i falddæmpende udstyr.

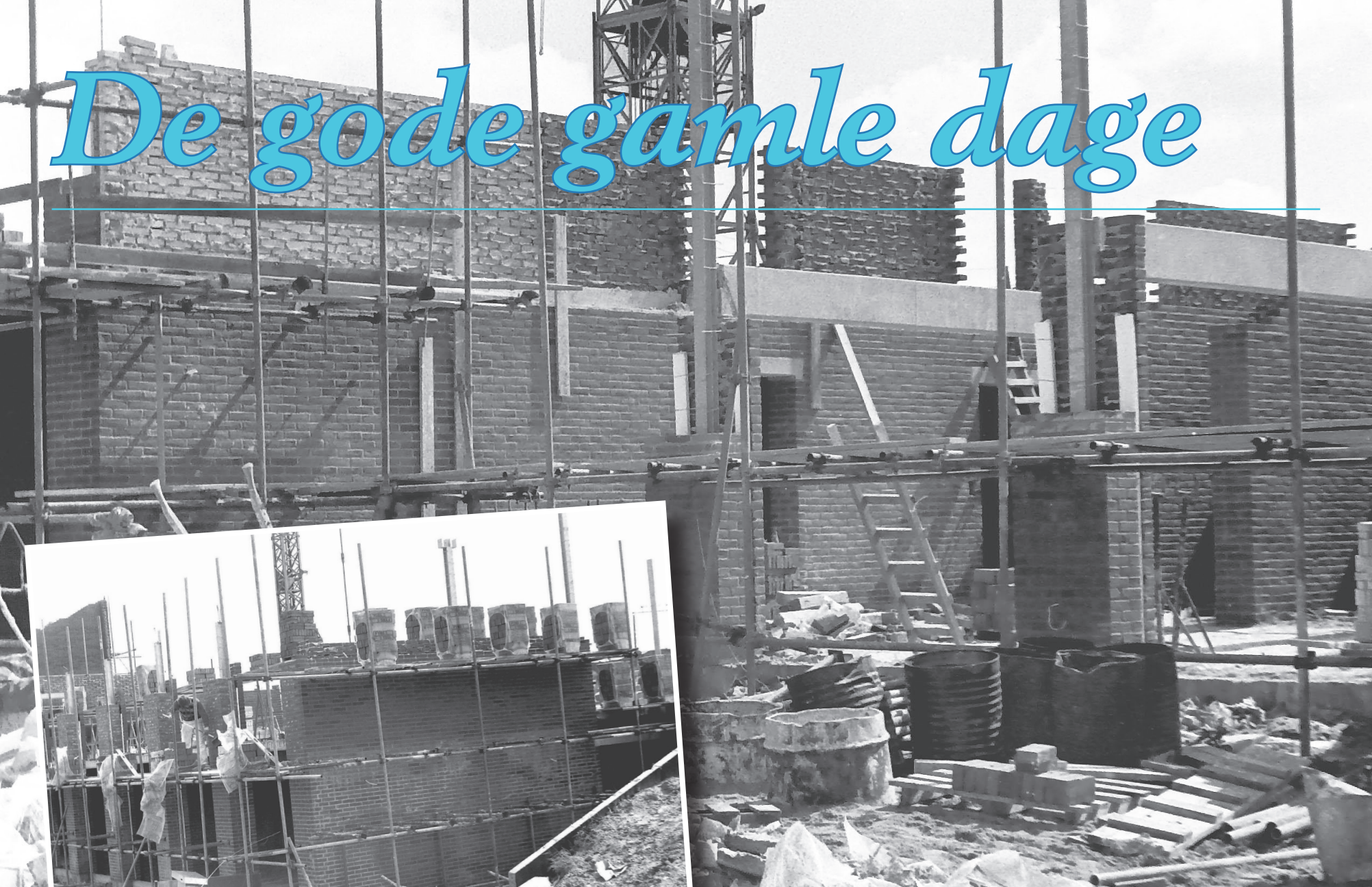
AF CARSTEN BISGAARD

Skan denne QR-kode for at læse BFA-vejledningen om faldsikring.

De gode gamle dage

Stiger med ekstra håndliste som adgangsvej

Tydeligt en-søjlet scan-rørstillads – fastgørelser.... Mjhhh

Her på Under Hjelmene elsker vi at få input fra vores læsere. Denne gang er det Ole Bager, som har været i 'gemmerne' – og fundet gammelt 'guld'.

Jeg har netop fundet lidt fotos af ældre dato – mener det er fra 1978 – og det er jo faktisk ikke så længe siden. Det var vel ca. deromkring, at byggeanlægs konsulenterne startede i Arbejdstilsynet?

Jeg var i '78 (som jeg lige har vedtaget er årstallet) med til murerarbejdet på Horsens Vandrehjem, og har netop fundet et par ringbind med S&H negativer fra dengang – det er nærmest ryvende, men sådan gjorde vi jo dengang

Min far kunne sikkert ha' fortalt vildere historier. Han startede som murer 20 år før mig.

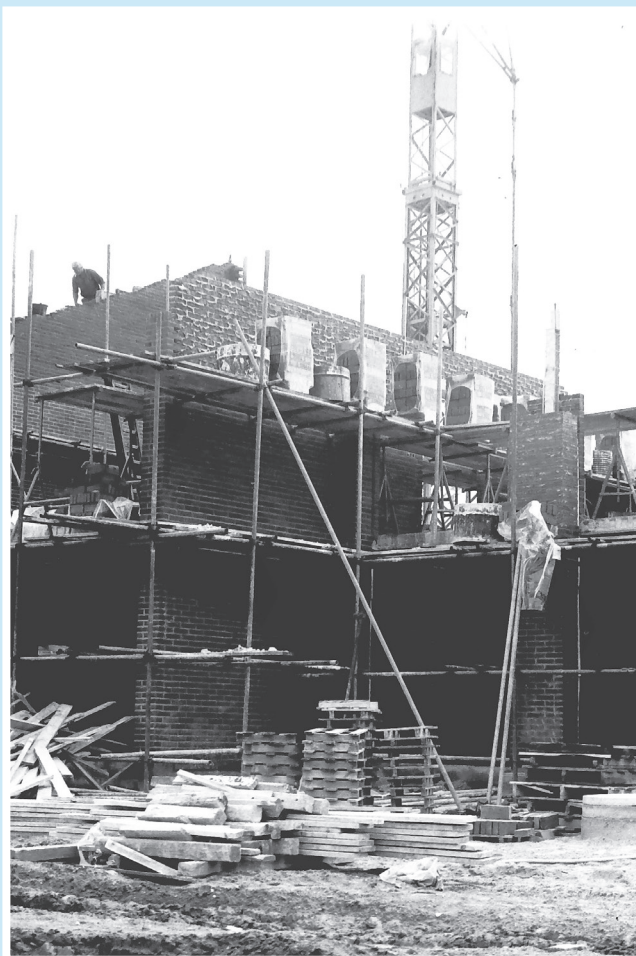
Nå, men vi havde ikke nogen ulykker, hvilket jo er lidt utroligt.

Det var jo i øvrigt før dronerne, så jeg fotograferede også pladsen fra oven – siddende i et badekar – ophængt i tårnkranen.

Se, det var tider 😊

Venlig hilsen
Ole Bager

AF OLE BAGER

Bemærk fx stilladsbukken

Adgangsveje /ikke eksisterende oprydning

Oversigtsbillede af byggepladsen

Kender du det? Der bliver taget fotos og lavet registreringer af ting på byggepladsen med en mobil eller en tablet. Så er det sikkert Safety Observer, der er gang i.

I marts måned kom der en helt ny version af Safety Observer. Og med den er det blevet endnu nemmere at indsamle oplysninger om arbejdsmiljørisici på en byggeplads. Den nye version er – ligesom den gamle – ganske gratis.

Safety Observer er en App, der giver et klart billede af sikkerhedsniveauet på byggepladsen. Resultatet udtrykkes i et tal, som udregnes på baggrund af registreringer udført ved fx sikkerhedsrunderinger. Med værktøjet kan man blandt andet se udviklingen over tid.

Helt ny

Vi har taget en snak med Pete Kines, seniorforsker ved det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø. Han er den ansvarlige for Safety Observer, og han fortæller her om nogle af de nye muligheder i App'en:

- Rent teknisk er den blevet programmeret fra bunden igen, så den imødekommer alle de krav, der nu er om registreringer, datasikkerhed, GDPR og lignende. Men vigtigst er det, at den samtidig er blevet meget nemmere at bruge. Især er det blevet meget nemmere at være administrator, når man skal opbygge og tilpasse de skemaer, som virksomheden skal bruge. Der er også mange nye skabeloner, som man kan tage udgangspunkt i.

Tal på

Tal er udgangspunktet for Safety Observer, og nu er der også koblet et tal på, så man kan se, hvor mange registreringer, der er totalt under en sikkerhedsrundering.

NY SAFETY OBSERVER

- Ideelt skal man lave over 100 observationer, for at man får et retvisende billede af, hvordan sikkerheden ser ud på pladsen. Det gør det nemmere at følge med i, hvordan det går med registreringerne, fortæller Pete Kines.

Kemi og ergonomi

App'en er også udviklet, så den nu tilbyder funktioner omkring forebyggelse i arbejdet med farlig kemi og med kemiske risikovurderinger. Og det er ikke det eneste:

- Ja, hvor fokus med Safety Observer tidligere i høj grad var på ulykkesforebyggelse, så er der også taget fat i områder som ergonomi og altså kemi.

- Forskningen viser, at der er to ting, som for alvor virker positivt på antallet af ulykker ude på pladserne. Det ene er toolbox-møder, og det andet er sikkerhedsrunderinger. Safety Observer understøtter i særdeleshed det sidste. Og grunden til, at man kan fremhæve netop Safety Observer er, at her tæller vi både de steder, hvor der er styr på sikkerheden på

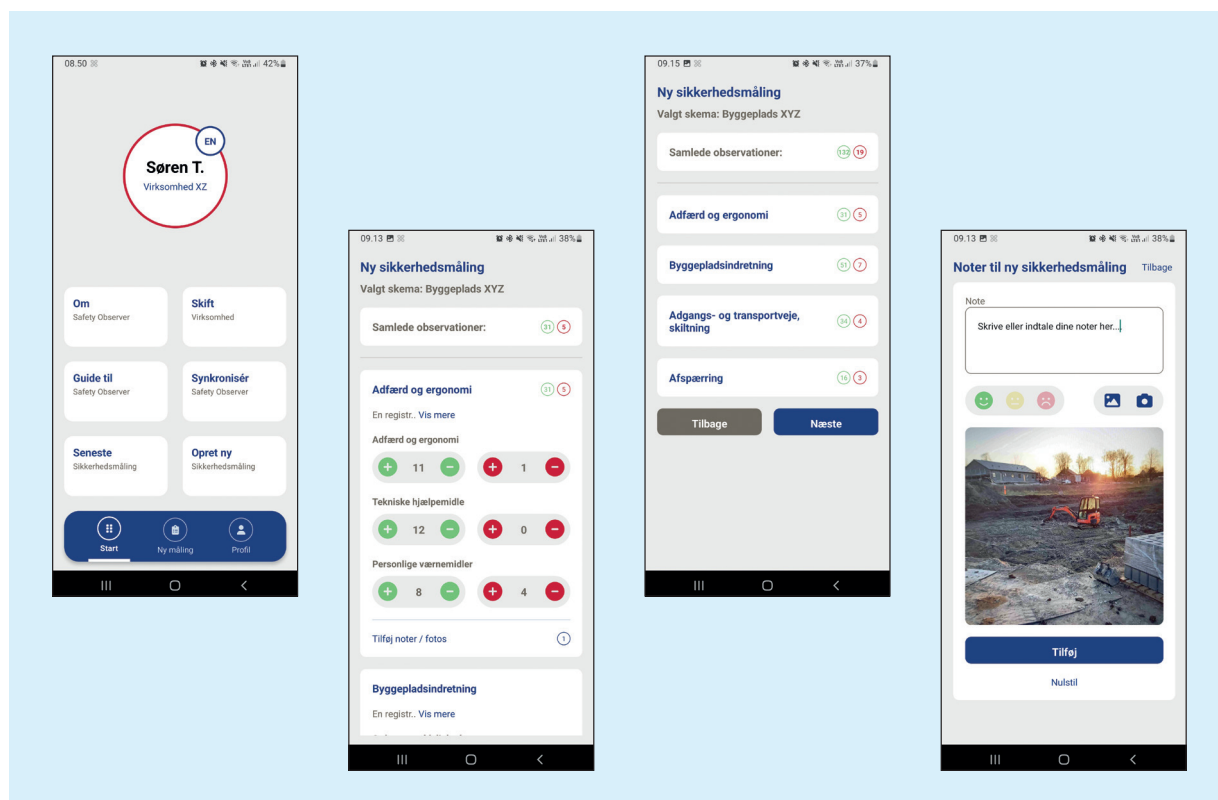
pladsen, og samtidig de steder, hvor det kan blive bedre. Det er derfor, at den giver et retvisende billede af, hvordan det egentlig står til med den samlede sikkerhed, siger Pete Kines.

AF MORTEN BROE BICHEL

Se mere om Safety Observer

Det er NFA, Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø, der står for at formidle Safety Observer. På NFAs hjemmeside kan du se film om brugen af App'en og læse meget mere. Skan QR-koden her, hvis du vil vide mere.

TEMA

Hvordan driver I det gode arbejdsmiljøarbejde – og fastholder fokus?

Her på vores temaside har vi samlet inspiration fra forskellige virksomheder. I hvert af eksemplerne har vi bedt virksomhederne fortælle om et enkelt aspekt ved arbejdsmiljøarbejdet. Noget af det, som de synes er særligt vellykket. Vi har prøvet at fin-

de ud af, hvordan virksomheden har holdt 'dampen oppe' på initiativet – sådan helt praktisk. Og vi har prøvet at finde frem til nogle af de konkrete arbejdsmiljøgevinster, der er kommet ud af arbejdet.

AF MORTEN BROE BICHEL

Læs mere
her i
TEMA'et

Kommunikationen understøtter:

Stolthed, Ligeværdighed og Samarbejde

De tre ord i overskriften her er sjælen eller DNA'et i Ryslinge Tagdækning A/S. Det forsøger virksomheden hele tiden af få med, når arbejdsmiljøet skal formidles digitalt gennem Apps og skærm.

Kommunikationen spiller en helt central rolle, når arbejdsmiljøet og sikkerheden skal være i top. Blandt andet fordi de nye risikovurderinger og regler omkring tagarbejde skal indarbejdes, så medarbejderne er helt med på, hvad det handler om, og så det ender med at blive god rutine i Ryslinge Tagdækning.

Nøglen til at få kommunikationen til at virke er, at den går begge veje, fortæller Annette Poulsen, administrativ medarbejder og Lars Rasmussen, partner i virksomheden. Det betyder også, at der skal reageres hurtigt på de anmodninger, som kommer fra medarbejderne. Fx at der er bedre lys på pladsen dagen efter, at det er blevet efterspurgt. Eller at der er et problem med sikkerheden fx på et stillads, og

at der så kan blive sagt stop med det samme, og arbejdet kan indstilles indtil tingene er bragt i orden.

Kommunikationen kører i høj grad digitalt via blandt andet Ekko-app og via en intern Facebook-gruppe.

Udfordringen er naturligvis, at der er flere steder, hvor man skal hente sine informationer, men alt-i-alt fungerer det.

Hvis man sætter temperaturmåleren på, for at se, om det virker med kommunikationen, så er der effekt på arbejdsmiljøet. Der er større opmærksomhed på fx tagregler, faldsikring og brug af tekniske hjælpemidler. Blandt andet er der god gang i brugen af Smartmover med adapter til fx transport af ruller med tagpap. Der er ligeledes indkøbt Slopesystem til at lette arbejdet med tagdækning på de skrå tage, som skal indarbejdes mere i dagligdagen.

AF MORTEN BROE BICHEL

Skann QR-koden, hvis du vil se mere om Ekko App.

VOXPOP

Annette Poulsen, administrationsansvarlig

Vi er rigtig glade for, at tingene er tilgængelige digitalt, men når man lægger kommunikationen op på platformene, er der forskellige ting, man skal tage i betragtning. Dels skal man overveje, hvor mange forskellige steder medarbejderne skal kigge for at få de relevante informationer. Dels er det spørgsmålet om hvorvidt de vigtigste informationer også får den nødvendige opmærksomhed. Det er i hvert fald noget, vi hele tiden skal arbejde med.

Jimmi Hansen, Arbejdsmiljørepræsentant

Alle i firmaet ved, at arbejdsmiljø-app'en ligger der, og hvad der er i den. Derfor er den god at have ved hånden i de situationer, der opstår, og når det er nødvendigt. På udfordringssiden handler det selvfølgelig om at huske at bruge den. Faktisk arbejder vi helt vildt meget med arbejdsmiljø, så vi er virkelig kommet langt. Det handler måske i virkeligheden mest om at få kollegerne til at bruge app'en mere konsekvent.

Lars Rasmussen, Partner

Der er stadig en del arbejde i at sikre, at alle har fået det budskab, der bliver sendt ud. Jeg ville egentlig allerhelst have, at der kun var et enkelt sted, hvor medarbejderne kunne hente alle oplysninger. Men når vi har fået helt styr på det, så alle ved, hvor de skal finde de forskellige ting, så får det også yderligere positiv betydning for arbejdsmiljøet.

Sammenhold og kommunikation: Det giver god fokus på arbejdsmiljøet

Hvorfor giver det bl.a. god mening at skabe god kommunikation og sammenhold i et sjak? Fordi undersøgelser viser at bl.a. de to faktorer giver god grobund for det at passe på hinanden og gøre tingene lidt bedre ude på byggepladsen.

Anlægsformand Martin Hornsyld har fået CG Jensens retningslinjer og egne erfaringer med god

kommunikation og sammenhold helt ind under huden. Det giver fokus på et bedre arbejdsmiljø og god trivsel. Arbejdsmiljø var ikke selve hovedformålet, men outputtet gav en langt bedre produktion/flow i arbejdet og meget få arbejdsulykker. Medarbejderne lærer hinanden at kende, og de bliver bedt om at tage ansvar for eget arbejde og egen sikkerhed. Det bliver ligesom lovligt at dyrke sikkerheden.

Hvordan gør man så det? Jo, flere ting: De arbejder med, at alle skal sidde sammen og spise. Folk sættes sammen i arbejdsituationer efter kemi, erfaring, nye og gamle medarbejdere så der er meget fokus på den enkelte medarbejder, og hvordan vedkommende hører til i sjakket. Der er generelt meget fokus på en enkelte og dennes trivsel.

Der laves ofte fælles morgenmad. På disse små "møder" snakkes der om alt mellem himmel og

jord - det er både de dårlige joke, dagens produktion/arbejde, men ikke mindst sikkerhed, hvad man må, og hvad man ikke må. Alle bidrager og vil bidrage.

Martin udfordrer også sine medarbejdere på andre måder for at få dem til at tænke og lære. Denne uge skal de arbejde med ugens ord, som er "Hjælp".

Her siger Martin - "Det kræver mod at bede om det - Det kræver overskud at give det". Men sigt efter begge dele, for sammenhold gør os stærkere.

Men gør alle sjak/firmaer ikke det? Jo måske - men her virker det rigtigt. Der er så meget fokus på faktorerne - sammenhold, kommunikation, fastholdelse, god modtagelse og gentagelsen af sikkerhed, så det bliver en hverdag for alle.

AF METTE BACH CHRISTENSEN

Fortsættes næste side →

Systematik i arbejdsmiljøet:

Velbeskrevne arbejdsprocesser

Med hjælp fra Joblife har nedbrydnings- og miljøsaneringsvirksomheden Lægdsgaard i Nr. Broby fået omsat de kemiske risikovurderinger til arbejdsprocesser, så de nu har i alt 15 arbejdsprocesser, som er beskrevet med fuldstændig fokus på den kemi, som indgår i arbejdet.

Det har været en total gennemgang af grej, biler, arbejdsprocedurer, produkter og med besøg på både byggeplads og hjemme i virksomheden, der har dannet ramme for de ændringer og forbedringer, som er gennemført – simpelthen ved, at man fik nogle 'fremmede' øjne på arbejdsgangene. Og det har ikke bare været at få beskrevet arbejdsprocedurer, men også

for at få luget ud i dårlige vaner, kemi med gamle deklarationer og andre uhensigtsmæssigheder.

På baggrund af den gennemgang har Joblife og Lægdsgaard så udarbejdet en række beskrivelser af arbejdsprocesser med indbyggede kemiske risikovurderinger. Der er taget højde for enhver arbejdsfunktion og opgave. Det kan fx være vedligeholdelse

af maskiner, som har en procesbeskrivelse, eller en tilsvarende beskrivelse for rengøringsassistenten, som omfatter al den kemi, hun er i kontakt med.

Det hele er selvfølgelig digitalt. Der er lavet et link på Ekko App, så alle kan få fat i risikovurderinger-

ne, og der kan laves opslag i Dansk Kemidatabase. Det betyder, at man kan se alle produkterne og produkt-databladene. Projektet blev støttet af Arbejdsmiljøpuljen, og var klar til brug for medarbejderne i slutningen af 2022.

VOXPOP

Lotte Lægdsgaard,
Administrationsansvarlig

Alle vores ansatte bliver oplært i Ekko App ved ansættelse. De bliver jævnlige 'hørt i den'. Og det er simpelthen for at høre, om der er ting, 'der halter', og hvad/hvor skal vi gøre en ekstra indsats. Vi gør det blandt andet som en fast ting til personalemøderne. Jeg kan jo også se, om folk bruger app'en, og hvis de ikke gør, så hører jeg, hvorfor den ikke bliver brugt. Men alt i alt ser det ud til at virke. Det seneste kvartal har vi hverken haft arbejdsulykker eller andet. Ved hvert personalemøde gennemgår vi parametre som sygefravær, andet fravær, "lige ved og næsten hændelser", AT-besøg osv. Vi får her en god dialog om, hvad der gøres godt, og hvad vi skal have fokus på - frem til næste personalemøde.

Bjørn Buch Jensen,
Arbejdsmiljørepræsentant

Det ville være fint, hvis brugerpladen på Ekko App var mere som en egentlig app, og ikke som en hjemmeside. Det betyder nemlig, at man aktivt skal søge, for at finde ud af, om der er kommet noget nyt. Men alt i alt er det mit indtryk, at det er blevet bedre med at få fat i informationerne blandt mine kolleger. Nogle er selvfølgelig bedre til at holde sig opdateret end andre.

Skan QR-koden, hvis du vil se mere om Ekko App.

Ejvind Lægdsgaard,
Ejer

Vi bruger også app'en til almindelig information i firmaet. Fx om nye medarbejdere. Det betyder, at jeg også forventer, at medarbejderne holder sig opdateret. Derfor bruger jeg også Ekko App, når jeg er ude på byggepladserne. Hvis jeg så ser, at der er noget, der ikke er i orden, fx arbejdsmiljø, så kan jeg sagtens finde på at henvise til beskrivelserne i app'en, for der er jo ingen grund til, at medarbejderne ikke overholder reglerne, når de har alle informationer lige ved hånden. Generelt er min holdning, at medarbejderne skal have alle informationer, og de kan bede om hvad-som-helst i forhold til værktøj, tekniske hjælpemidler og værnemidler – til gengæld kan jeg jo så også forlange, at produktionen bare kører optimalt.

VOXPOP

Sjakkbajs:
Muammer Yüksel Esiyok

Hvordan kan du se jeres sammenhold virker rent arbejdsmiljømæssigt?

Vi observerer vores medarbejdere og er med til at sikre, at de har det godt, er meget obs på de interne små problematikker som ofte og altid er på byggepladser og løser dem inden det bliver større. Når mine kollegaer trives på pladsen, så er vi bedre til at være opmærksomme på hinanden og på arbejdet der forgår.

De er glade for at være her, de møder til tiden og udfører deres arbejde rigtigt. Vi har det sjovt, mens vi arbejder.

Hvordan er jeres kommunikation, og bidrager alle med noget?

Vi har mange forskellige måder at kommunikere på. Vi har fællesmøde hver morgen hvor vi alle starter med informationer om, hvor og hvad der skal laves. På den måde ved alle, hvad der skal laves i dag. Vi bruger også Whats APP som er vores interne kommunikationsværktøj, hvor vi deler information igennem forskellige grupper. Her lægger vi tegninger, fotos ja selv rådighedsplaner, så hvis myndigheder udefra beder om at se det, kan alle hurtigt vise det.

Lærling:
Katja Kira Wolff

Hvordan er jeres kommunikation, og bidrager alle med noget?

Alle deltager på de forskellige møder, og det er helt OK at sige noget. Der er ingen, der bliver sure.

Eks. I dag havde vi morgenmøde, og formanden kom med en ny ting. Vi har et uge-ord som vi alle skal arbejde med hele ugen. Det bliver ikke taget negativt men som en fælles ting, som vi alle kan/skal gøre ude på pladsen.

Hvordan var det at komme ind som ny hos dette sjak?

Jeg har prøvet flere sjak og steder, og der er altid forskellig modtagelse, men her hos Martin og hans sjak blev jeg modtaget supergodt - de ser mig som person og tager hånd om mig. De hjælper, hvis man har brug for det.

Tager du ansvar for dit arbejde ude på byggepladsen?

Vi bliver inddraget i alt arbejde, og det er godt, så ved man, hvad der skal ske, og de forventer, at jeg tager ansvar for mit arbejde - Jeg er faktisk til eksamen hver dag - på en god måde.

Workshops virker

Petri & Haugsted AS arbejder, som mange andre firmaer i entreprenørbranchen, på at undgå ulykker.

I Petri & Haugsted viste ulykkesanalyser, at mange ulykker skete ved almindelige hverdagsopgaver, og bestod i at snuble, glide eller vrikke om i arbejdsområdet. På billeder af arbejdsområderne kunne man ofte - på forhånd - se farerne. Men farerne blev altså ikke opdaget - før ulykken skete.

Kvalitet, Miljø & Arbejdsmiljø (KMA) afd. i Petri & Haugsted besluttede sammen med arbejdsmiljøorganisationen at forsøge at øge medarbejderes risikoforståelse.

Workshop 1

Petri & Haugsted planlagde og afholdt to workshops i det sidste halvår af 2022, og med hjælp fra flere Arbejdsmiljørepræsentanter (AMR). Både timelønnede i produktionen, og funktionærer deltog i workshopperne.

På den første workshop blev der i et cykelskur sat billeder op af hverdagsituationer fra Petri & Haugsteds eget arbejde. Medarbejderne blev bedt om at spotte risici, hvor det kunne gå galt, og det førte til gode snakke, om farerne, og hvordan de kan fjernes i planlægningen af arbejdsdagen.

Workshop 2

På anden workshop, blev en arbejdsituation fra en hverdag indrettet, som bestod af en gravet rende, omgivet af de risici, som allerede havde forårsaget ulykker. Det gik ud på, at få medarbejderne til at spotte de risici, der havde været årsag til arbejdsulykker, og tale om, hvordan det kunne undgås. Konkret blev der snakket om op/nedstigning til graverender, placering af værktøj og udstyr i arbejdsområder, valg af værktøj til arbejdsopgaven, samt korrekt måde at afspærre

på, så der kan arbejdes i sikkerhed for trafikanterne. Medarbejderne kom selv med forslag og løsninger til hvordan det kunne udføres korrekt, så sikkerheden blev øget.

Positive tilbagemeldinger

Der kom positiv feedback på de to workshops. Flere synes, at det er en god måde at tale om de udfordringer på som findes. Ved at snakke om risici og lære af erfaringerne, både fra ulykkerne, men også imellem de ansatte, holdes fokus på sikkerhed i arbejdet.

Ambitionen med denne arbejdsmiljøindsats er hele tiden at have fokus på risici og hvordan de kan forebygges, både ude på arbejdsstedet, og i planlægningen på kontoret. Åben dialog om risici og arbejdsulykker, er med til at give et godt og trygt arbejdsmiljø.

AF LINDA HANSEN

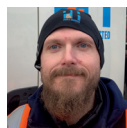
Workshop 1

Workshop 2

VOXPOP

Danny Andersen
Lastbilchauffør

være ryddet, materiel skal være fastspændt, arbejdsområdet skal være korrekt afspærret, og man skal undgå stik- og skæreskader.

Hvad synes du om workshop-initiativet?

Det har været godt med workshop, for det giver et godt indblik i, hvordan hverdagen er for andre af mine kollegaer. Jeg kører lastbil, så jeg er ikke ude i de helt samme arbejdsituationer.

Hvordan påvirker det din arbejdsdag og dit arbejdsmiljø?

Vi har fået fokus på, at biler skal

Hvad er den største udfordring?

Folk er rutine- og vanemennesker, og det er svært at lave om på den måde tingene altid har været udført på.

Hvor langt tror du, at I kan komme med indsatsen?

Det er et godt initiativ, da det åbner øjnene for nogle. Jeg tror vi kan komme langt, hvis vi fokuserer indsatsen på det område et par gange om året.

Per Hechmann
Kabelgraver

Hvad synes du om workshops-initiativet?

Det var godt med billeder, som var hængt op på workshoppen, der var taget fra nogle arbejdsituationer.

Man får øje på de evt. farer, som kan opstå, bl.a. med græs på dørtrin, og hvor man placerer sin kniv.

Den opstillede workshop gav et hverdagsbillede med den rigtige adgang til graverender, placering og brug af værktøj, så man kan undgå ulykker.

Hvordan påvirker det din arbejdsdag og dit arbejdsmiljø?

Man tænker lidt mere over, hvor man lægger tingene, og at man får placeret fliserne, så man ikke snubler over dem.

Hvad er den største udfordring?

Arbejdet kan gå for hurtigt, og tingene bliver måske ikke gjort, som man skal, men man gør, som man plejer, og har gjort de sidste mange år.

Hvor langt tror du, at I kan komme med indsatsen?

Man kan nok reducere ulykkerne, men det er svært at ændre adfærd.

Det virker kun, hvis ledelsen er med

Der er naturligvis en sammenhæng mellem arbejdsmiljøindsatsen og antallet af arbejdsulykker. Det er egentlig ikke overraskende. Men hvad der måske ER overraskende, er, at den konkrete arbejdsmiljøindsats på byggepladsen ikke har nævneværdig effekt, hvis ikke ledelsen også spiller en aktiv rolle i at skabe rammerne for den samlede arbejdsmiljøindsats. Det viser en stor undersøgelse fra det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA), der ser nærmere på alvorlige arbejdsulykker med mere end 30 dages fravær.

Johnny Dyreborg

Under Hjelmene har talt med en af forskerne bag undersøgelsen, ph.d. og seniorforsker ved NFA, Johnny Dyreborg om resultaterne i undersøgelsen. – Vi har i lang tid fokuseret meget på arbejdsmiljøindsatsen på byggeplads-niveau eller det, man kalder det materielle arbejdsmiljø. Til gengæld har vi måske ikke gjort nok ved det, man kan kalde de organisatoriske aspekter – det såkaldte systematiske arbejdsmiljø, fortæller Johnny Dyreborg.

En tredjedel færre ulykker

I det solide systematiske arbejdsmiljøarbejde ligger, at ledelsen har ambitioner om at udvikle arbejdsmiljøkulturen videre end blot at overholde reglerne. At arbejdsmiljø er priorite-

ret og tænkt ind fra starten i alle projekter og funktioner. Man er – kort sagt – proaktiv.

– Det skal straks siges, at undersøgelsen ikke underkender den konkrete arbejdsmiljøindsats på byggepladsen. Det er godt, når den er på plads – og den skal være på plads. Her taler vi om risikohåndtering som fx eftersyn af maskiner, sikkerhedsinstruktioner, og ulykkesindsats som fx sikkerhedsrunderinger.

– Men vores undersøgelse viser faktisk, at hvis man KUN har styr på den konkrete arbejdsmiljøindsats – og ikke på den systematiske – så har det ingen effekt på antallet af arbejdsulykker, siger Johnny Dyreborg.

Undersøgelsen viser til gengæld, at antallet af alvorlige arbejdsulykker

reduceres betragteligt, hvis BÅDE den systematiske og den konkrete arbejdsmiljøindsats er veludviklet.

– Det er de virksomheder, som er 'proaktive'. Og hvis man ser på effekten, så 'sparer' de en tredjedel af de alvorlige arbejdsulykker.

Konkrete tiltag

Og hvad skal der så – helt konkret – til, for at forebygge flest mulige arbejdsulykker. Ja, her peger forskerne på tre ting:

HØJERE: Her er det forebyggelsestrappen, der henvises til. Det betyder, at virksomheden prioriterer og arbejder aktivt med at finde løsninger, der ligger højere oppe af forebyggelsestrappen. Jo højere, jo bedre. Altså. Allerbedst er substitution, hvor en risiko helt fjernes og farligt udskiftes med mindre farligt. Hvor risici bekæmpes ved kilden, og hvor kollektive foranstaltninger foretrækkes frem for personlige.

TIDLIGERE: Hvor forebyggelsestiltag tænkes ind så tidligt i processen som muligt. Helst under udbud, projektering og planlægning. Jo tidligere arbejdsmiljøet tænkes ind i projektet, jo større effekt har det også på sikkerheden på byggepladsen.

BREDERE: Hvor forankringen af sikkerhedsarbejdet er solidt funderet i hele organisationen: Strategisk, som ledelsesmæssig indsats, hos medarbejdere og de forskellige faggrupper. Men også udenfor organisationen hos fx arkitekter, ingeniører, sikkerhedskoordinatore og bygherrer m.fl.

AF MORTEN BROE BICHEL

God forberedelse

Johnny Dyreborg: "Jo kortere tid, du har til forberedelse, jo mere tyr du måske til den reaktive arbejdsmiljøindsats. Og hvis du kun har individuelle arbejdsmiljøtiltag, så får du ikke rigtigt skabt en god arbejdsmiljøramme om byggeriet. Kvaliteten i arbejdsmiljøløsningerne er typisk også bedre, jo tidligere der er opmærksomhed på de udfordringer, der kan være i et givet projekt. Et eksempel er byggeriet af Øresundsforbindelsen, hvor svenskerne brugte mere end dobbelt så lang tid på forberedelsen af byggeriet som danskerne".

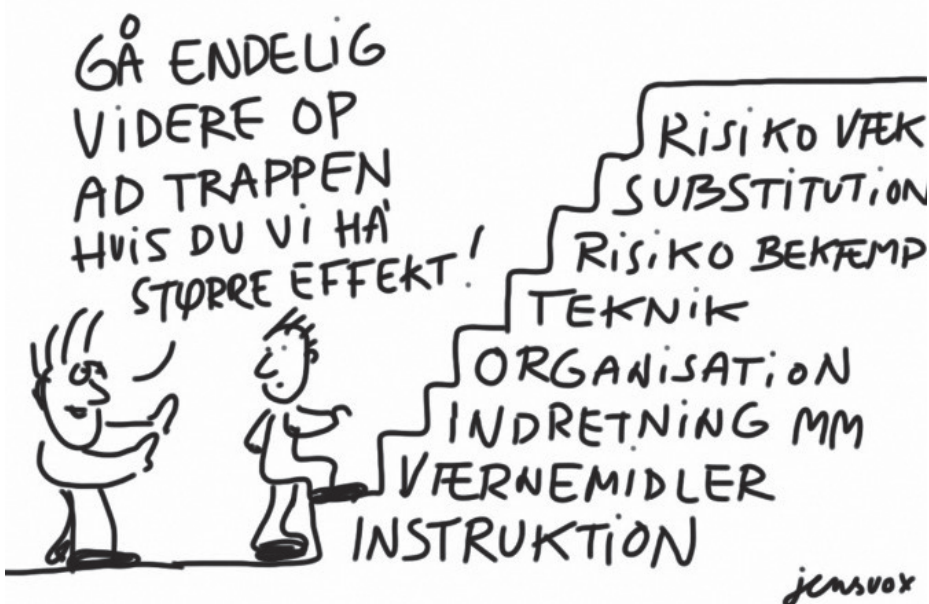
Høj ambition

I DR-byggeriet var ambitionen, at man ville have Danmarks mest sikre byggeri. Projektdirektør Keld Boye Møller havde en klokkeklar holdning til sikkerheden på byggepladsen: "Min ambition på det her byggeri er, at medarbejderne på pladsen ikke skal have en ringere sikkerhed i deres arbejde, end den vi har blandt os i byggeledelsen, som til dagligt sidder på et kontor."

FÅ
LÆST
OP

Forebyggelsestrappen

Sammenhængen mellem arbejdsmiljøindsats og arbejdsulykker.			
Virksomhedens arbejdsmiljøindsats		Konkret indholdsorienteret arbejdsmiljøindsats	
		'HVAD'	
		LAV score	HØJ score
'HVORDAN'	LAV score	Inaktiv Karakteriserer virksomheder, der har lav grad af både systematisk og konkret indsats	Reaktiv Karakteriserer virksomheder, der har lav grad af systematisk indsats, men høj grad af konkret arbejdsmiljøindsats
	HØJ score	Dekoblet Karakteriserer virksomheder, der har høj grad af systematisk indsats, men lav grad af konkret indsats	Proaktiv Karakteriserer virksomheder, der har en høj grad af både systematisk og konkret arbejdsmiljøindsats

God modtagekultur:

Tjekliste sikrer, at alle kommer godt i gang

Det handler om at få taget ordentligt imod nye medarbejdere, så man hurtigt føler sig som en del af holdet. Derfor er der udviklet en ret omfattende tjekliste hos tømrer- og snedkervirksomheden Mester Madsen i Præstø, som følges, når der starter en ny.

AF MORTEN BROE BICHEL

De første par uger er ret centrale for tømrermester Anders Madsen, når der starter en ny medarbejder. Her handler

det virkelig om at få vedkommende til at føle sig hjemme. Nye folk kan selvfølgelig ikke vide det hele, men de skal

i hvert fald vide, hvem de kan spørge, og at de kan få svar på deres spørgsmål, Dem alle. Derfor bliver der også taget rigtigt godt hånd om modtagelsen.

Det har taget mange år at få proceduren for modtagelse helt på plads, men det har hele tiden været vigtigt og prioriteret. Og der er blevet rettet til undervejs. Og det seneste halve år er al den indsamlede viden blevet sat i system af Anette på kontoret. Hun har lavet en tjekliste, som sikrer, at alle nye medarbejdere kommer igennem – og får hjælp – til det hele. Og

hvad er det så? Ja, det er blandt andet instruktioner til anvendelse af alt lige fra firmabil til trailer og grej. Det er medarbejderhåndbogen og beredskabsplanen. Det er downloads og hjælp til diverse apps. Det er info om arbejdstøj, pårørende, benzinkort, nøglekvikteringer og alt muligt andet. Men altså: Det hele – og med mulighed for at spørge om hjælp. Og på den faste velkomstseddel er også de telefonnumre, som der er brug for, når der skal spørges. Også til tillidsrepræsentant og arbejdsmiljørepræsentant.

VOXPOP

Anette Møllerup,
administrationsansvarlig

Jeg synes jo, at det har gjort en stor forskel, at vores modtagelse af nye medarbejdere er blevet systematisk. Tidligere var det måske nok mere tilfældigt, hvad det var, som de nye havde fået at vide. Det betyder, at nye medarbejdere også får oplevelsen af at blive taget godt imod, og at der bliver taget ordentligt hånd om dem. Så jeg sørger for at lære dem de systemer at kende, som de har brug for. Det er også vigtigt at de alle har de nødvendige informationer, for det er jo ikke alle, der går i et sjak, hvor de lige kan spørge kollegaen. Nogle kører måske spjældt alene, og så er der ikke nogen at spørge. Jeg er helt sikker på, at det har betydning for medarbejderen, at de ved, at der er styr på tingene for det hænger direkte sammen med arbejdsmiljøet.

Anders Madsen,
Tømrermester

Før i tiden, var det bare mig, der tog imod og viste frem. Det betød, at det aldrig rigtigt var det samme, som blev fortalt til de nye medarbejdere. Nu er det hele samlet, der er procedurer, og der er en app, hvor de kan slå det hele op på telefonen. Det kan selvfølgelig godt opleves som meget information de første tre dage, men i løbet af nogle få uger, er tingene kommet helt ind på rygraden. Og på den måde kan jeg mærke, at nye folk er væsentligt hurtigere inde i sagerne end tidligere. På den måde er det vigtigt, at vi har en fast køreplan. Man kan også sige, at det er blevet nødvendigt, nu hvor virksomheden er vokset fra 10 mand i starten til omkring 45 mand. Men altså: Det virker – og er godt for både det psykiske og det fysiske arbejdsmiljø.

Lærlinge-arbejdet:

Lærlingeakademiet løfter arbejdsmiljøet

Det tætte forhold til virksomhedens lærlinge kan være svært at få, når de suser rundt på opgaverne med en svend, og sjældent bruger meget tid hjemme i virksomheden.

Samtidig kan det også være svært for lærlingene at få et solidt forhold til hinanden, når de er på forskellige pladser.

For Pribo hedder løsningen: Lærlinge-akademiet.

Fire gange om året er der lærlingedage hos Pribo. Så er der lagt op til

et dagsprogram, hvor alle lærlingene samles til morgenbrød, fælles snak

om adfærd, arbejdsmiljø, faglige og fysiske opgaver. Fx har et konkret dagsprogram budt på montering af vinduer, risiko ved tagarbejde, service på døre og konkrete opgaver. Blandt andet konstruktion af fuglehuse, der efterfølgende skulle bringes ud til lokale børnehaver og hænges op.

Dagene giver lærlingene mulighed for at få talt sammen. Og for at få vendt de forskellige udfordringer, der måtte være. Så altså: En god blanding af det sociale, praktiske og teoretiske. Og det er vigtigt, mener tømrermester

Rasmus Kristiansen, for på andre uddannelser er der forskellige aktiviteter, som bruges til at ryste eleverne sammen. Er man lærling, så er ens første dag i firmaet måske sammen med Peter på 52.

Som en udvidelse til lærlingeakademiet hos Pribo har virksomheden rakt ud til andre lokale virksomheder for at få sat gang i noget lærlingesamarbejde på tværs. Og nu er der allerede planlagt en dag, hvor lærlinge på tværs af lokale virksomheder mødes til fælles lærlingedag.

AF MORTEN BROE BICHEL

VOXPOP

Rasmus Kristiansen,
Tømrermester

Vi har lavet det lidt som MasterChef, hvor vi har lavet arbejdsborde af paller som lærlingene står ved. Og så – her forrige gang – kommer min kollega, Kenneth, ind, udklædt med kasket på skrå og højttaler. Simplethen for at vi kan få en snak om, hvad det er for et signal, vi gerne vil sende til kunderne. Det er egentlig et meget godt billede på, hvad det er, vi gør: Vi investerer vores tid, er sammen med lærlingene, sørger for nogle gode oplæg og vedkommende opgaver. Resultatet er, at vi har nogle engagerede lærlinge, der godt vil gøre en ekstra indsats. Også for det gode arbejdsmiljø.

Sofus Rasmussen,
Lærling

Det fungerer rigtig godt med lærlingedagene. Vi prøver blandt andet en masse praktiske ting fx at sætte en låsekasse i, så vi kan få noget øvelse. Det er også godt for sammenholdet. Bare det, at vi er sammen på dagene, at vi får talt sammen, og at vi kan hjælpe hinanden. Jeg tænker også, at det har en betydning for arbejdsmiljøet. Bare det, at vi kommer tættere ind på livet af vores chefer, det har jo også en betydning. Jeg tænker også, at mange andre virksomheder kunne få noget ud af at have lidt mere fokus på deres lærlinge: Være mere lydhør overfor, hvad lærlingene har brug for, og så have lidt mere fokus på det.

Voksenlærling arbejder for bedre modtagelse af lærlinge

Tidligere sergent og nu anlægsstruktørlærling i CG Jensen, Frederik Kragelund mener, at formænd og sjak med fordel kan blive bedre til at modtage lærlinge.

og roligt kan arbejde med at præge lærlingen i forhold til faglighed og arbejdsmiljø.”

Anerkend input – også fra lærlinge

”Jeg synes, at man med fordel kan anerkende lærlinge mere – og man skal se på, hvordan man kan arbejde med dem og udvikle dem. Det er unge mennesker, der virkelig har lyst til at lære.”

Frederik Kragelund kom selv ind i byggebranchen via en veterankoordinator. Han valgte at søge læreplads hos CG Jensen, fordi man her ser sig selv som én stor familie.

”Det var det mindset, jeg kom fra i forsvaret. Jeg har lært utrolig meget og jeg er rigtig glad for at være her. Jeg har meget energi – og det er vigtigt for mig, at jeg kan være med til at skabe noget, samtidig med at jeg skal bruge både hænder og hoved”, siger Frederik Kragelund, der gennem

sin første læretid blandt andet har arbejdet med afsætning, nivellering, udgravning til renselag og jordankre mm. samt lægning af dræn og kloak og mindre støbeopgaver.

Input til lærlingeudvalget

”Jeg har arbejdet med forskellige typer af opgaver, som har givet mig et bedre perspektiv. Noget har været let, noget har været komplekst og jeg har kunnet begynde at forbinde teori og praksis”, siger Frederik Kragelund, der sammen med lærlingekoordinator i CG Jensen, Mette Bach Christensen, har været med rundt på erhvervsuddannelser for at give unge studerende på grundforløbet et indblik i struktøruddannelsen.

Herudover har Frederik Kragelund sendt en række forslag til CG Jensens Lærlingeudvalg i forhold til, hvordan man kan sikre lærlinge en bedre modtagelse i CG Jensen.

”Jeg er en person, der altid søger løsninger og på et tidspunkt begyndte jeg at tænke på, at jeg måske kunne byde ind med nogle af mine kompetencer fra mit tidligere arbejdsliv til at bidrage til en bedre modtagelse af lærlinge. Den gode modtagelse og det gode arbejdsmiljø interesserer mig og hvis jeg kan være med til at gøre noget og skubbe til i en positiv retning, så gør jeg det gerne”, siger Frederik Kragelund, der nu selv er to år inde i sit lærlingeforløb og dermed halvvejs i uddannelsen.

AF STINE MONRAD KOLLERUP

”Det er vigtigt, at man ikke bare får en pose tøj og selv skal finde ud af resten”, fortæller anlægsstruktørlærling i CG Jensen, Frederik Kragelund, der selv oplevede at få en lidt flydende modtagelse.

”Overordnet var modtagelsen fin nok, der var dog ikke helt så meget struktur. Men jeg har altid været god til at omstille mig, så jeg kørte bare på og fik bygget på.”

Med en baggrund som sergent gennem syv år har Frederik Kragelund dels været vant til at tage ansvar for sig selv – og dels været vant til at have ansvar for unge mennesker. Det har derfor været naturligt for den nu tidligere gruppefører at komme med sine bud på, hvordan man kan blive bedre til at modtage lærlinge.

”Det skal være en, der har lyst til at tage ansvaret på sig som rollemodel og go-to-guide – og som kan vise, at det er sådan, vi gør her. Så har lærlingen hele tiden én at spejle sig i. Man skal hurtigt kunne vise, at det er et trygt sted at være. Den gode modtagelse kan også sikre, at man stille

FÅ
LÆST
OP

Nøgenkalendere i frokoststuen

– Rimeligt eller pinligt?

AF MORTEN BROE BICHEL

I forbindelse med et 8.marts-arrangement satte Foreningen Byggeriets Samfundsansvar fokus på nøgenkalendere på arbejdspladsen. Til arrangementet fortalte bygningsnedker Anja Thuren Larsen og murer Mette Schak Dahlmann om nogle af deres oplevelser og synspunkter.

Mette Schak Dahlmann: Jeg synes, at det er tankevækkende, at det er MIG, der er problemet!

For 10 år siden, da jeg startede på murerskole i Sønderjylland, der glædede jeg mig, fordi der vidste jeg, at jeg skulle til at lære at mestre et håndværk. Hvad jeg ikke var klar over, det var, at jeg også skulle til at lære at mestre et selvforsvar. For jeg fandt ud af, at i min branche, der hænger flere nøgne damer på væggene, end der er kvindelige håndværkere derude. Siden 2016 har jeg sagt fra – både i det små – men også overfor den hverdags sexismen som jeg har mødt hver eneste dag – og som jeg har mødt i branchen generelt.

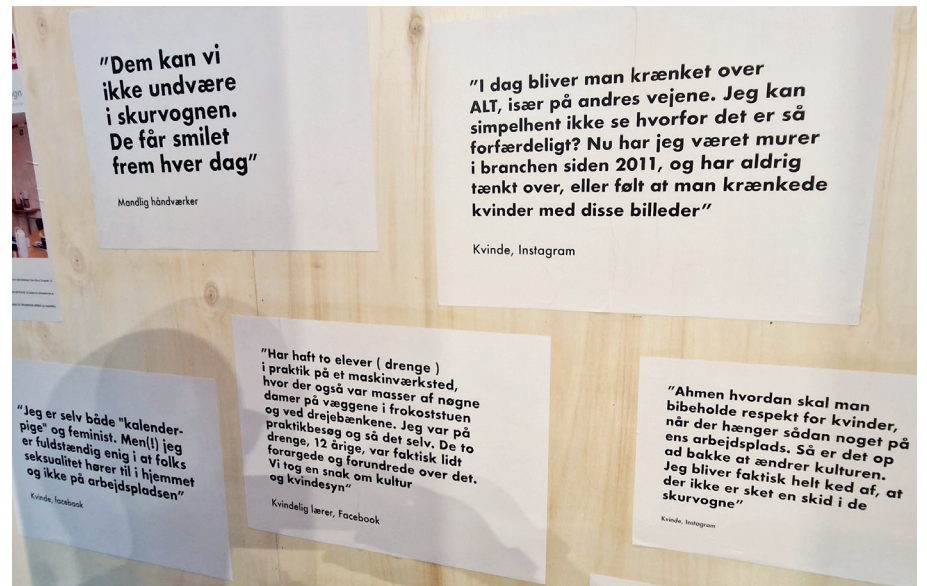
Et eksempel er, da jeg en dag skrev et debatindlæg om nøgenkalendere til mediet A4. Det skabte faktisk så meget røre i firmaet, at mange af mine kolleger ikke havde lyst til at arbejde sammen med mig længere. Nogle af dem ville ovenikøbet gerne have mig fyret. Og som om, det ikke var nok, så var reaktionen på sociale medier nærmest endnu mere voldsom.

Jeg synes, at det er tankevækkende, at det er mig, der bliver gjort til problemet. Jeg forstår simpelthen ikke, at virksomhederne vil have kalenderne hængende, samtidig med, at vi skriger på arbejdskraft. Og man føler sig altså ikke velkommen, når man er kvinde og træder ind i et rum, hvor der er så tydelige tegn på diskrimination og sexismen.

Anja Thuren Larsen: Siden da, er jeg gået under øgenavnet – Kalenderpiggen!

I 2020 fik jeg ny læreplads. Og jeg var spændt og ivrig for at gøre mig positivt bemærket. Så allerede på min første dag, giver jeg den max gas. Og da vi nærmer os frokosttid, så er der brugt godt med energi, og mit blod-sukker er helt vildt lavt, så jeg glæder mig virkelig til at få noget mad. Men da jeg kommer op i frokoststuen, så ser jeg dem: Kalenderne. Og det ryger bare igennem mit hoved. Er det sådan man ser på kvinder på den her arbejdsplads?

Men som dagene går, så finder

En væg med citater indsamlet i forbindelse med kampagnen.

En væg med citater indsamlet i forbindelse med kampagnen.

Anja og Mette var oplægsholdere på et arrangement d. 8. marts, hvor der også var bygget en model af en skurvogn med nøgenkalendere på væggene.

jeg ud af, at det ikke kun er mine få kvindelige kolleger, men også nogle af mine mandlige kolleger, som føler sig utilpas ved de her kalenderne. Så efter endnu en akavet 30-minutters frokostpause, der vælger jeg, at: "Nu er det nok!". Så jeg hiver en kalender ned af væggen, og styrter ud på gårdspladsen, og kyler lortet i containeren. Jeg optog det hele med telefonen, og jeg slog videoen op på den interne Facebook-gruppe. Helvede bryder løs, og folk skriver, at hvis jeg ikke kan tåle mosten, så burde jeg nok være pædagogmedhjælper. Ledelsen sletter videoen på Facebook, og en svend påtager sig opgaven at fiske kalenderen op af containeren igen.

Siden da, er jeg gået under øgenavnet: Kalenderpiggen. Jeg er blevet råbt ad på gårdspladsen. Jeg har været til psykolog med speciale i mobning. Jeg har været til flere samtaler med ledelsen. Men kalenderne, de hænger der stadig. Og jeg har ovenikøbet kolleger, som ikke vil arbejde sammen med mig på grund af mine holdninger.

Foreningen Byggeriets Samfundsansvar har i igangsat kampagnen 'Nøgenkalendere i frokoststuen – rimeligt eller pinligt?'. Foreningen mener, at Arbejdstilsynet bør gå hårdere til de arbejdspladser, hvor nøgenbilleder får lov til at hænge.

Fællesmøde i Jeudan med arbejdsmiljø på programmet

Jeudan A/S holdt en helt almindelig torsdag i november fællesmøde for deres ansatte i en aflukket p-kælder på Kvæsthusbroen i København. Murer, elektrikere, malere og logistikfolk var samlet og programmet stod på morgenmad og arbejdsmiljø.

En p-kælder indrettet med borde, stole, bænke, storskærm og højtalere og med morgenbrød og kaffe på kanden modtog de omkring 150 medarbejdere en torsdag i november, hvor de var inviteret til medarbejdermøde i Jeudan.

Formålet med mødet var, at de ansatte skulle høre om arbejdsmiljøarbejdet i virksomheden og blive præsenteret for de valgte Arbejdsmiljørepræsentanter for de inviterede

fagområder. Medarbejderne bliver på denne måde opdateret på arbejdsmiljøarbejdet i virksomheden, samtidig med, at de får muligheden for dialog med deres arbejdsmiljørepræsentanter.

Byggeriets Arbejdsmiljøbus var også inviteret med til mødet og fortalte om deres erfaringer med støv på byggepladser, og hvordan støv kan forebygges.

Medarbejdermødet var faktisk det andet i rækken, da der 14 dage før var afholdt et lignende møde for virksomhedens tømrere, VVS'ere og servicecenter-håndværkere.

Konceptet med aflukket p-kælder, morgenmand, info og oplæg om arbejdsmiljø, samt det at kunne møde

virksomhedens Arbejdsmiljøorganisation er en måde Jeudan har valgt at fremme arbejdsmiljødialogen på i virksomheden.

At konceptet virker godt, kunne *Under Hjelmenes* udsendte på stedet

berette om. Der kunne nemlig mærkes en rigtig god stemning i p-kælderen. Så et par timer brugt på en helt almindelig torsdag med fokus på arbejdsmiljø, ser ud til at være godt givet ud.

AF LARS OLSEN

Byggebranchen skal være attraktiv for kvinder

Hvor meget skal en branche eller det enkelte firma gøre, for at sikre diversiteten blandt medarbejderne, og for at være så attraktiv, at alle har lyst til at søge et job? Lige gyldigt om forskellighederne så angår køn, baggrund, erfaring, tro eller andet. Og kan man eventuelt komme til at give så meget plads, at det ligefrem giver tilbage-slag?

Bygge- og anlægsbranchen har i de seneste år haft meget fokus på at til-

trække bl.a. kvinder. Det er led i den diversitet, som er et at de nye ord, vi alle skal forholde os til som branche og som firmaer. Undersøgelser viser, at firmaer der satser på flere kvinder i alle led, også oplever en positiv effekt på blandt andet arbejdsmiljøet.

Den traditionelle gruppe ude på byggepladserne er en god blanding af yngre og ældre, faglærte og ufaglærte, store og små - men hovedsageligt mænd. Så hvordan får man flere

kvinder ind? Man skal måske stille sig selv spørgsmålet: Hvorfor går man ind i byggebranchen? Er det fordi ens forældre er eller var i branchen? Vil man bare prøve at gå en ny vej? Eller noget helt andet? Uanset mand eller kvinde. Der ligger helt sikkert nogle traditioner og noget kultur, som vi alle sammen skal arbejde med.

Men når man nu har så meget fokus på at få flere kvinder ind i faget, kan det så have den omvendte virkning? Og er der andre grupper, som måske bliver overset? Skal disse grupper ikke have samme vilkår? Vigtigt er det, at vi får alle inddraget i debatten om, hvordan vi får tiltrukket den

gode arbejdskraft til vores branche. Både de mange mænd og kvinder som allerede har et godt arbejdsliv på vores byggepladser. Vi skal høre deres mening, så de ikke sættes ud på et sidespor. Men vi skal også høre alle de, som står derude og banker på, og som gerne vil ind i branchen – uanset baggrund, køn, handicap, overbevisning eller hvad det nu måtte være. Deres stemmer og holdninger til den gode og rummelige arbejdsplads er lige så vigtig, når vi skal indrette fremtidens virksomheder og finde frem til det gode arbejdsmiljø for alle.

AF METTE BACH CHRISTENSEN

VOXPOP

Ny medarbejder

– Mette Foged, Beton-formand

Spørgsmål:

Hvorfor har du valgt at arbejde indenfor byggebranchen?

Det var en tilfældighed – kombinationen af et større selvbyggeri samt at jeg var gift med en beton-formand gjorde, at jeg fik interessen. Desuden er det en fornøjelse at se et byggeri blive til noget, og at vide, at man har været med til at bygge det.

Hvordan påvirker det dig med det store fokus på kvinder i byggebranchen? Og har det også en negativ side?

Nej det påvirker mig ikke og jeg mærker ikke, at det har blandt mine kollegaer. Måske kan det godt have en negativ side, men har ikke selv stiftet bekendtskab med det.

Gammel formand i faget

– Rolf Carlsson, Jord- og kloak-formand

Spørgsmål:

Hvorfor har du valgt at arbejde indenfor byggebranchen?

Jeg er uddannet landmand, men det var en tilfældighed, at jeg kom ind for branchen. Har efterfølgende taget flere uddannelser indenfor faget. Jeg kan godt lide at se det, jeg er med til at bygge, vise mine børn, at det har far været med til at bygge.

Hvordan ser du kvindelige medarbejdere i branchen?

Det syntes jeg er fint og ser ingen problemer i, men man skal bare kunne præstere det samme.

Hvordan påvirker det dig med det store fokus på kvinder i byggebranchen? Og har det også en negativ side?

Jeg kan godt blive lidt træt af den hype, der er lige nu, og måske er det med til, at man giver kvinder lidt længere snor end andre ude på pladserne, men jeg forventer, at de har valgt denne uddannelse, fordi de brænder for arbejdet, så på den lange side, bør det ikke være et problem.

Tekniske hjælpemidler til lidt af hvert

AF JESPER KRAGH CHRISTIANSEN

Her på TeknikTak-siderne kan du hente inspiration til nye løsninger og finde tekniske hjælpemidler, som kan være med til at gøre arbejdsmiljøet bedre. Jesper Krag Christiansen fra Under Hjelmenes redaktion har været en tur i fotoarkivet – og vi har bedt ham knytte lidt ord på nogle af de fotos han har fundet frem.

Løftegrej – hele vejen

Gode tiltag, som at pakke ovenlysvinduer ud, før de transporteres op på taget, så pap/emballage ikke transporteres op og ned, men smides direkte i containeren nede på terrænen, sparer både tid og plads på stilladset. Og når håndværkerne tilmed har opsat et løftegrej på terrænen, så de 80kg tunge ovenlysvinduer kan løftes med teknisk hjælpemiddel, så er de gået hele vejen – og der bruges tilmed løftegrej til montagen.

Løftebur til små containere

Her er der brugt løftegrej til tømning af små containere op i større container. Det er et stativ med løfteanordning. Det giver mange fordele på pladsen. Dels undgår man tunge manuelle løft. Dels undgår man at skulle bruge en teleskoplæsser til opgaven. Og endelig undgår de på denne byggeplads, at færdes på trafikeret vej, når containeren skal tømmes.

Sug til gips

Der bruges stadig meget energi på at finde løftegrej til gipsplader. Her testede svendene et vakuumsug, der normalt er beregnet til papkasser. Det viste sig, at det fungerede helt perfekt – og selv arbejdhastigheden var helt i orden. Nu mangler producenten kun at forhøje det, så vægbeklædningen kan løftes helt til loft.

Orden, ryddelighed – og sortering

Sortering af affald er ikke noget nyt, og der kommer flere og flere byggepladser, hvor der stilles større krav til sortering. Og det er en god idé, for sammen med sorteringen kommer der også øget fokus på orden og ryddelighed på pladsen. Her har svendene bygget et par simple rammer til affaldsposer, som så er hængt på kanten af en container, til småt affald.

Bore-robot:

Opfindelser for et godt arbejdsmiljø

Der kan være knæliggende arbejde, når der skal bores huller til forankringsstænger til armeringen, når man arbejder med sekantvægge. Ja, der kan være tale om mange tusinde huller, som sidder irriterende lavt, så man skal helt ned på knæ. Der kan altså være lagt op til uheldige arbejdsstillinger i timevis, når de mange huller skal bores. Ofte er man tvunget til at ligge på maven eller sidde på hug.

Men som ofte, er der jo en løsning på de fleste arbejdsmiljøudfordringer. Blot man er lidt idérig, og får sat opfinderhatten rigtigt på hovedet. Det gør

de Aarsleff i forbindelse med deres arbejde med sekantvæggene i Københavns Lufthavn, hvor de står for at bygge en såkaldt 'airside-extension'. Man byggede simpelthen en bore-robot, der kunne klare opgaven – uden det samme antal uheldige arbejdsstillinger. Opgaven med at konstruere robotten blev klaret på Aarsleffs værksted i Aarhus, hvor man er vant til at konstruere hjælpemidler og forskellige opfindelser. Og sidenhen er robotten blevet brugt på andre byggerier.

AF MORTEN BROE BICHEL

AluBro

AluBro er en stabil arbejdsplatform, særligt udviklet til formålet, for sikker og nem udførelse af tagarbejde, udskiftning af hele tage eller oplægning af nye tage. Udviklet i tæt samarbejde i branchen er den nye AluBro godkendt til montering af tage.

AluBro arbejdsplatformen er i aluminium, som gør den let at montere og afmontere. Derudover passer platformen til standard åse afstand. Riste med R13 skridsikkerhed, gelænder og rammer er inkluderet som en del af en komplet samlepakke, der indeholder montagevejledning til håndværkere.

Luk af

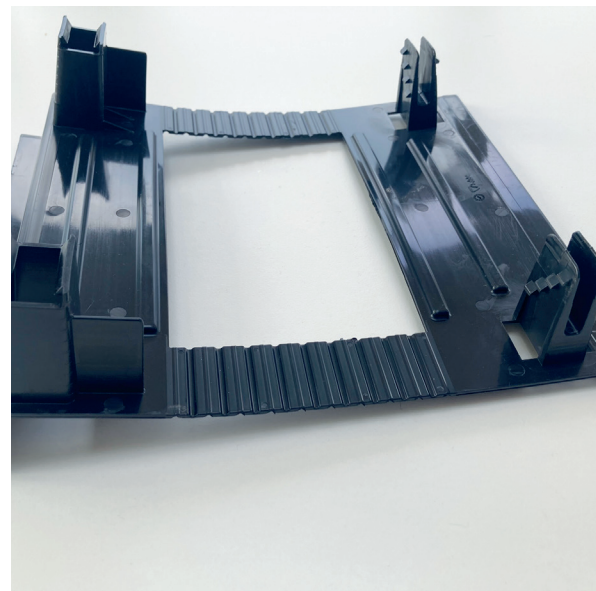
JATALOCK er et plomberingsbeslag til vinduer og døre under byggeriet.

Beslaget forhindrer unødvendig færden ud og ind ad vinduer og døre. Da det fungerer som en barriere og derfor medfører en øget sikkerhed i byggefasen, kan det blandt andet være med til at forebygge nedstyrtning.

Plomberingsbeslaget fra JATALOCK kan købes via www.easy-cover.dk

Produkttyper og montagevejledninger kan ses via www.Jatalock.dk

AF MATHIAS LINDHOLM BERTELSEN

Hvor mange fejl
kan du finde
på billederne?

Konkurrence med to forskellige muligheder

Denne gang tilbyder vi to forskellige muligheder for at deltage i vores konkurrence om en iPad, en t-shirt og en Under Hjelmenetasker: Vi bringer her to forskellige billeder. Det ene er skabt af en kunstig intelligens – et af de meget omtalte AI-programmer – hvor vi bad den skabe et billede af godt arbejdsmiljø i byggeriet. Og her må vi nok konstatere, at det er godt, at vi ikke overlader arbejdsmiljøet til maskiner – men at vi fortsat skal lade mennesker skabe det gode arbejdsmiljø.

Det andet billede er taget med et helt almindeligt kamera.

Du bestemmer selv, hvilket billede, du vil finde fejl på, men derudover er konkurrencen – helt som den plejer.

HELD & LYKKE.

Alle kan deltage i konkurrencen og blive de heldige vindere af de flotte præmier

1. præmie: En iPad, en lækker Under Hjelmenetasker og en t-shirt.
Blandt de øvrige besvarelser trækker vi lod om Under Hjelmenetasker og t-shirts.

SÅDAN DELTAGER DU:

- 1 Kig godt på billedet!
- 2 Sæt ring om de steder, hvor du mener, der er noget galt og kommentér gerne.
- 3 Ta' et billede og send en SMS til 27 89 72 00. Du skal også lave en liste med en forklaring på, hvad der er galt på billedet.

HUSK Vi skal også have dit navn og adresse, så vi kan sende en eventuel præmie til dig.

HUSK OGSÅ Vi skal have dit svar senest den 15. oktober 2023.

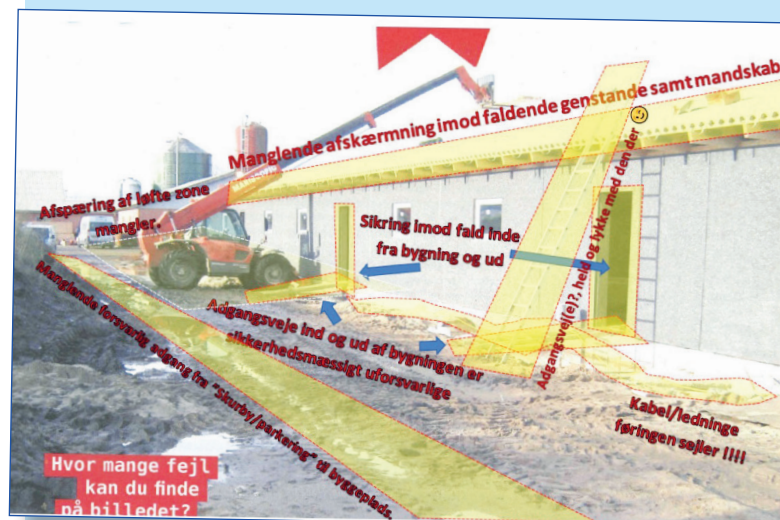
Lad konkurrencen begynde!

En ny vinder

Anders Blok Michelsen fra Harbøre er en af de mange, der har sendt os et svar på opgaven med at finde fejl på foto'et i sidste nummer af Under Hjelmenen. Anders vandt ved udtrækning konkurrencen. Derfor kvitterer vi med en iPad, en T-shirt og en Under Hjelmenetasker. Tillykke, Anders.

Og her er, hvad Anders fik øje på:

- døre/åbninger fra bygning og ud skal sikres. Pt kan folk falde indefra og ud. Særligt udgangen med stigen er risikabel.
- kabler og ledninger løber tværs over ind- og udgange.
- adgangsveje til byggepladsen sejler. Det er umuligt at komme forsvarligt fra skurby/bil og ind til arbejdet.
- adgangsveje op på taget sejler.
- adgangsveje (stige og ?) er usikre og udgør en risiko for fald.
- manglende afskærmning på tag imod faldende genstande samt mandskab
- afspærring af løftezone mangler

Arbejdsplatform knækkede

I januar knækkede en et-søjlet arbejdsplatform på en byggeplads i Ålborg. En murer styrtede ca. 8 meter ned og kom alvorligt til skade, mens en anden reddede sig op på muren. Liftens var blevet eftersat af en sagkyndig i oktober, kun 4 måneder tidligere, på det lovpligtige 12-måneders eftersyn. Alligevel knækkede liftens.

Hvem har ansvaret?

Den der ejer platformen skal sikre – uanset eftersynet – at platformen er i sikker stand. Den slags skal fremgå af platformens journal. Det er endnu uvist hvordan sagen ender, men Arbejdstilsynet har reageret med påbud, og der er et retsligt efterspil i gang.

Tjek platform og journal

Ulykken må uden tvivl have skærpet opmærksomheden om platformes sikkerhed rundt i hele landet. Journaler bliver tjekket, og der bliver også kigget grundigt under platformens arbejdsdæk på de bærende konstruktioner.

Det er også vigtigt at tjekke, hvad platformen må bære, og hvordan lasten skal fordeles. Det fremgår af platformens belastningsdiagram, som findes på platformen. En overbelastet platform udgør også en overhængende risiko for sammenbrud, selvom platformen er eftersat, testet og i god stand.

AF FLEMMING HANSEN

Den synlige arbejdsmiljørepræsentant gør en forskel

På større pladser med mange håndværkere kan det ofte være svært at kommunikere og være tydelige omkring, hvem der sidder i arbejdsmiljøorganisationen. I Tekniske Entrepriser i Kemp & Lauritzen har de i bogstavelig forstand synliggjort deres arbejdsmiljørepræsentanter og deres arbejdsmiljøleder.

Arbejdsmiljøleder Henrik Olsen

går ind i bygningen på byggepladsen Holm 8. Ingen er i tvivl om, hvem han er. Han er Kemp & Lauritzens arbejdsmiljøleder og han tager arbejdsmiljøet alvorligt. Alle skal komme sikkert hjem. På ryggen af Henrik står der under Kemp & Lauritzen logoet, med store grønne bogstaver, ARBEJDSMILJØLEDER og på brystet sidder et lille grønt logo med samme

tekst. På hans hjelm sidder et grønt klistermærke, ingen er i tvivl, om at han har med arbejdsmiljø at gøre.

Ude på pladsen går de fire arbejdsmiljørepræsentanter Jørn, Jörgen, Jimmy og Nissen, som Henrik har i sin arbejdsmiljøgruppe, og arbejder. På pladsen er der over 100 nye og gamle kolleger. Det er ikke altid nemt for arbejdsmiljørepræsentanterne at blive genkendt af alle. Men her er de kendt, de har nemlig også de grønne logoer på deres arbejdstøj og et grønt klistermærke på hjelmen. Det gør det tydeligt, hvem der er arbejdsmiljørepræsentanter.

Og det virker. De fire arbejdsmiljørepræsentanter er kendte på pladsen. Både i deres egen afdeling, blandt med Kemp & Lauritzens øvrige afdelinger og blandt de andre folk på pladsen.

AF METTE KARLSHØJ

Døde i Bygge & Anlæg

December 2022

En person er afgået ved døden ved at blive ramt af et nedfaldende højspændingskabel på en byggeplads.

Februar 2023

En person er afgået ved døden ved at falde ca. 10 meter ned på et betongulv i forbindelse med arbejde på tag.

April 2023

En person er afgået ved døden. Blev fastklemmt under væltende gummiged.

DET ER GRATIS!

ARBEJDSMILJØ TRÆFF 2023 BFA-BA.DK

Arbejdsmiljøtræf 2023: Tilmeld jer allerede nu!

FÅ
LÆST
OP

Program:

- 10:00-12:30: Formiddag for elever og lærere på skolen.
- 14:00-16:00: Eftermiddag for bygge- og anlægsvirksomheder. Oplæg, stande, demonstrationer og fortæring.

I løbet af oktober og november slår otte tekniske skoler på udvalgte dage dørene op for Arbejdsmiljøtræf 2023. De gratis arrangementer giver både medarbejdere og ledere mulighed for at få yderligere og ny viden om arbejdsmiljø.

Det er Branchefællesskabet for arbejdsmiljø i Bygge & Anlæg, som har taget initiativ til træffene på skolerne, hvor de sammen med Byggeriets Arbejdsmiljøbus og Arbejdstilsynet byder velkommen.

Konkret og anvendeligt

Arbejdstilsynet fortæller om fokusområder på tilsyn. De besøgende får demonstreret og mulighed for at afprøve aktuelle værktøjer og tekniske hjælpemidler. Virksomhederne får konkrete arbejdsmiljøråd og kan aftale hjælp hos bl.a. BFA Bygge & Anlægs konsulenttjeneste.

Om formiddagen er udstilling, stande og aktiviteter åbne for skolens elever og lærere, og om eftermiddagen er programmet målrettet ledelse og ansatte - herunder arbejdsmiljøorganisationen - i bygge- og anlægsvirksomheder.

Gratis

Det er gratis at deltage i Arbejdsmiljøtræf 2023, og tilmelding kan ske på www.bfa-ba.dk/arbejdsmiljoetraef/ - eller ved at skanne QR-koden lige her.

På hjemmesiden findes også alle informationer om arrangementerne, de medvirkende skoler, datoer og andre praktiske detaljer.

3F og Di Brancheservicecenter Byggeri er enige om, at deltagelse kan tælle som en halv dags supplerende arbejdsmiljøuddannelse.

Arbejdsmiljøtræf 2023: Datoer og steder

12. september	Syddansk Erhvervsskole Odense-Vejle, Odense, Risingsvej 60
3. oktober	Rybners, Esbjerg, Spangsbjerg Møllevvej 72
11. oktober	EUC Sjælland, Næstved, Jagtvej 2
12. oktober	Next, Glostrup, Fabriksparken 31
23. oktober	Herningsholm Erhvervsskole, Herning, Lillelundsvej 25
24. oktober	Århus Tech, Halmstadgade 6
31. oktober	Roskilde Tekniske Skole, Pulsen 2
7. november	Techcollege Aalborg, Øster Uttrup Vej 1

AF MORTEN BROE BICHEL

Podcast om Arbejdsmiljøtræf

Du kan sagtens få en fin lille forsmag på, hvad du kan forvente dig af at besøge Arbejdsmiljøtræf 2023. Under Hjelmene podcast var på besøg på træffet i '22, hvor vi fik talt med oplægsholdere, udstillere og naturligvis også deltagere. Hør episoden, hvis du vil have en lille forpremiere på oplevelsen, og så er vi ikke et øjeblik i tvivl om, at du bagefter tilmelder dig. Du skal bare skanne QR-koden her. God lyttelyst.

